

# ILUSTRATIUNEA ROMÂNĂ

ANUL II No. 9

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: ZIARUL „UNIVERSUL”  
București Str. Brezoianu No. 11. — Telefon 13/71, 13/72

JOI 20 FEBRUARIE 1930



„Miss România” — d-ra Zoica Dona — după o recentă fotografie executată de „Foto Royal”

PREȚUL 10 LEI



Redacția și Administrația str. Brezoianu nr. 11

Abonamente:	
în țară	în străinătate
1 an . . . . lei 500	1 an . . . . lei 1100
6 luni . . . . lei 260	6 luni . . . . lei 560

Publicitatea concesionată exclusiv Oficiului Român de publicitate S. A. str. Bursei 2 A. (Palatul Cenerala) Telefon 340/63

Tiparul și zincografia ziarului „Universul” Manuscrisele și fotografiile trimise redacției nu se înapoiază

**CRONICA**

*Automobilismul a suprimat și la noi trăsurile. Astăzi bi jarit nu mai au căutare, de cât atunci când dispar automobilele, fie în zilele în care șoferii proclama greva pentru a spori buzunăreala țării, „autorizat”, fie pe timp de ploaie, când bieții cai, treziți din somnolența lor melancolică, devin iar „prețioși”.*

*Pe timp fumos, soseaua, pe care odinioară muscalii își purtau luxoasele trăsură trase de armăsari năsrăvați, este arhiplină de automobile de toate tipurile, de toate culorile, — un convoi interminabil de mașini, care răspândește din belșug fum de benzină și miros de ulei prăjit.*

*Automobile și iar automobile! Câte o trăsură sau trăsurică, în mijlocul lor, se rușinează ca haina unei bairătoare din alte vremuri, o bătrâncă care mai păstrează pelerina cu trei etaje și toca de catjeluță decolorată.*

*Am văzut și eu o asemenea trasură prinsă în mijlocul nesfârșitului convoi de automobile: părea o piesă de muzeu, ambulanta, pe care o sufoca, tremediabil, mortal, modernismul automobilistic. Cai, în tristețea ochilor și în încetineala picioarelor ce se mișcau alene, exprimau toată melancolia anacroniceii lor existenței. Trisă existenței! Mai bine fiecă onorabilă pe grăarul doctorului Minovici — cei cu consumul cărnei de cal, — de cât umbre rătăcite printre automobilele șglobii, nervoase și pline de neastampăr.*

*Muscalii, mai puțin rezistenți în fața unei asemenea situații, și-au vândut de mult cai, cumodându-și automobile. Astăzi fiecare muscal, care conduce altă dată doi cai, conduce patruzeci sau șai.eci de cai... puier.*

*Se mulțumesc bieții oameni că-și pot câștiga pâinea, și cu mângâierea că au și două ruvinte scumpe: cai și puier. S'a dus vremea când au ejeciuși una și altul! Căi pentru „pâinea” de toate zilele, este adevărat că altă dată mâncau franzelă și de cele mai multe ori cozonac, pentru că boerii-donjuani, erau boeri veritabili.*

*Cu dezvoltarea automobilismului și înmulțirea mașinilor, circulația a devenit anevoioasă. Așa se expl că pentru ce, câteodată, automobilele urcă pe trotuare, sau mai comod încearcă ascensiuni în pomi de la șosea.*

*Organele „în drepi” au instituit un nou regulament al circulației, pe care cei mai mulți nu îl respectă, tocmai pentru că există. Cum și-ar mai pune în evidență splendida timuzină, lănăra doamnă care și-a amanetat cerceii ca să plătească acotul mașinii, dacă ar respecta întocmai regulamentul de circulație? Și apoi, cum ar putea ști toată umea că „șofeaza” dacă n'ar face cel puțin o boroboafă pe zi? Unele cuconițe înarșnește, în lipsă de alte emoții sportive, au adoptat obiceiul puțin lăudabil de a trece pe lângă pitioni la o distanță milimetrică. Pionul se sperie, injură, și doamna care „șofează” trece mai departe răsând, satisfăcută că a putut merge la doi centimetri depărtare de marginea galoșului bietului pition. Este și aceasta o ciudată și primejdioasă voluptate sportivă.*

*Avem astăzi în Capitală „sensul unic”. Este singurul lucru bun ce s'a putut face în ultimul timp. Doar unii șofeuri abuzivi, cât mai speculează această măsură, plimbând clienții în toate sensurile, pe toate străzile, „pentru a respecta regulamentul”. Așa, într-o zi, un provincial care vizita pentru prima oară Capitala, ceru unui șofeur din fața Casei de depuneri să-l du-ă, pe calea Victoriei, până la palatul regal.*

*Nu se poate, căci e „sens unic”. Te duc eu pe alle străzi și ieșim tot acolo... Șofeurul colindă o jumătate din București și la urmă ceru pl ta — câteva sute de lei. Omul plăli fără împotrivire suma exorbitantă ce l'se ceru, dar spusese șofeurului.*

*— Și ști că peste o lună voi veni la București ca să mă fac șofeur!*

T.

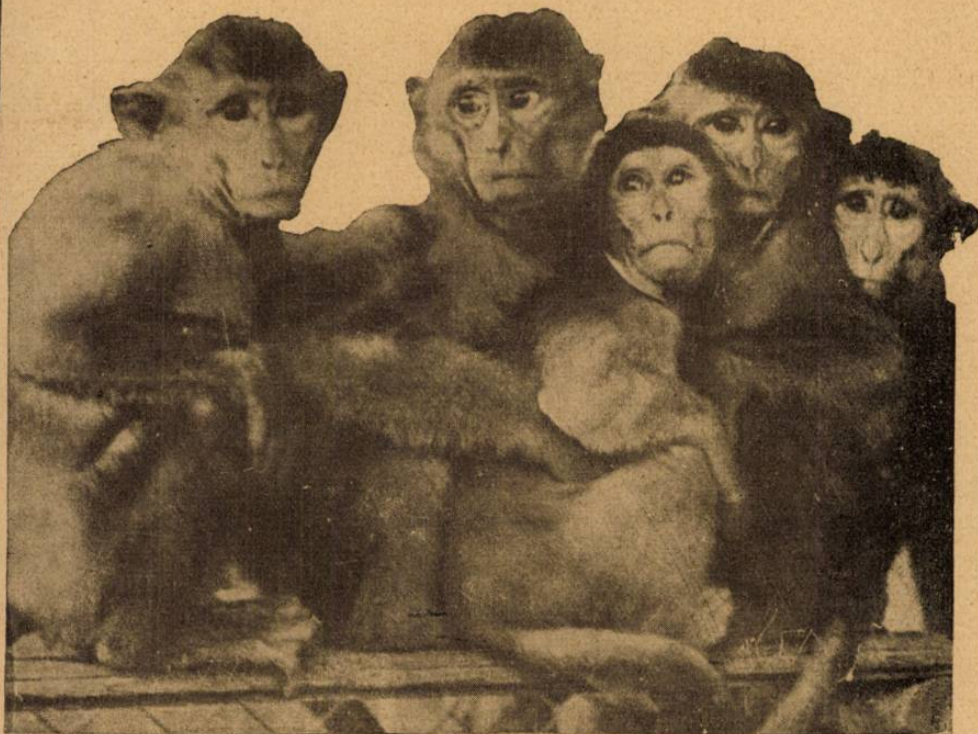
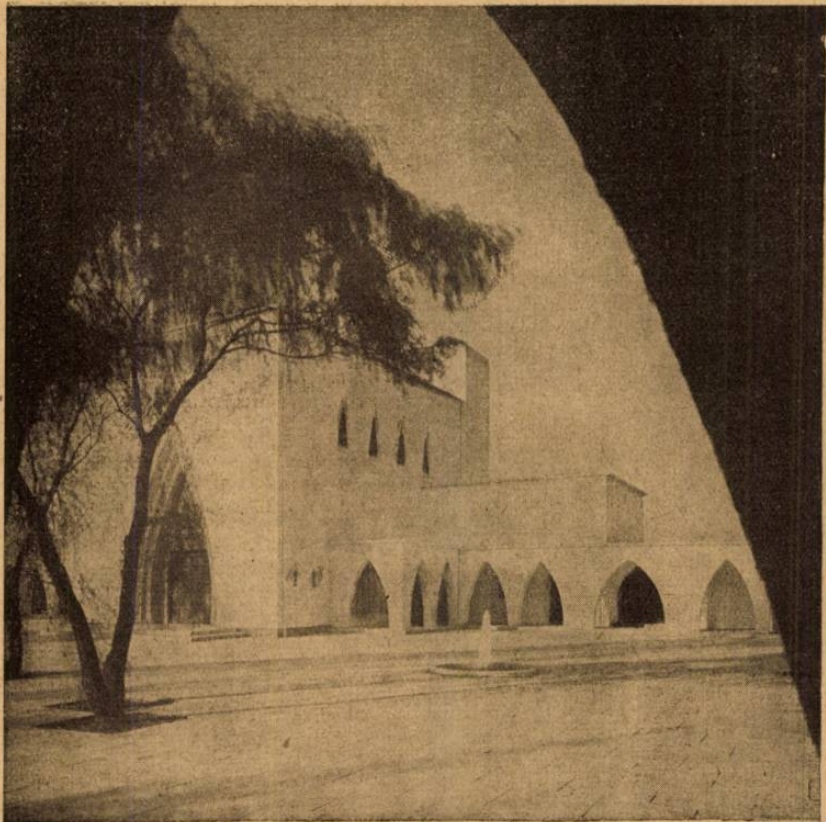


D-ra Antoinette Paulette Denizot (Paris), studentă, laureata concursului unui voiaj de studii în America, organizat de m'rele cotidian «L'Intrusigeant». D-ra Denizot a răspuns la următoarele două întrebări: 1) Pentru ce aș dori să vizitez Statele Unite? 2) Care este cea mai isbitoare caracteristică a poporului american?

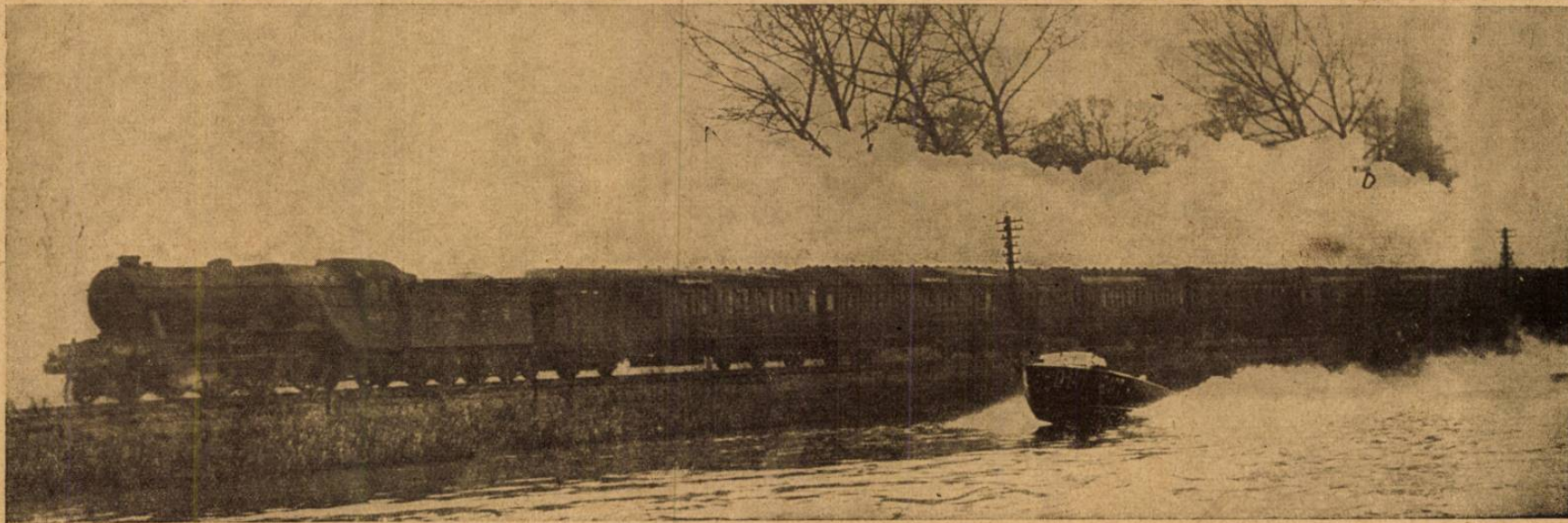


Polo pe patinete: o vedere generală a unui concurs de polo executat pe rotile, — instantaneu luat la „Teatrul dela Tour” din Filadelfia





## *fel de fel*



Dela stânga spre dreapta ; (sus) : 1. Primul crematoriu german, din Forst, în care cadavrele, în loc să fie incinerate, sunt mușiate prin evaporarea substanțelor lichide și grase din corp. 2. O familie de maimuțe, sosită de curând la grădina zoologică, din Nizza. (m'jloc) : 1. Cel mai uriaș inel din lume — în valoare de 10.000 dolari. Proprietara lui îl poartă în jurul gâtului. 2. Tribunalul independent al Vaticanului a început să funcționeze. Primul caz este cel al hoșului, De Pauli, prins furând din cutiile de poameni pentru săraci. Hoșul e condus la judecată de 2 jandarmi papali. (jos) : Curierul maritim, I. W. Shillan, în barca sa automobil, se ia la întrecere zilnic, cu expressul de Scoția



## PREVESTIREA

de dr. HERBERT von PATORA

Contesa Erika Holmstaedt era singură în compartiment. Citise până atunci un roman, care era lângă ea pe canapea, dar începuse să se întunece. Primele neguri ale serei se lăsau peste văi și numai vârfulurile munților mai străluceau la lumina soarelui. Intinericul începuse să cuprindă pădurile și dintr'un sat se auzea clopotul vecerniei.

Un cioban își mână turma spre casă și oamenii se întorceau dela munca câmpului. Liniștea nopții începu să domnească asupra întregii regiuni. Contesa Erika se îndreptă spre fereastră și se uită afară cum câmpiile sburau înaintea ochilor ei.

Călătorii toată ziua și trebuia să mai călătorească toată noaptea ca să ajungă la destinație.

Lanțurile de munți începură să devie mai dese și mai înalte.

Expressul își continua mersul.

Se întunecase de tot și începuse să bată un vânt rece, care mătura valea. Contesa închise fereastra, se așeză din nou pe canapea și aprinse lampa. Văzu atunci, mirată, că în afară de ea, mai era, în compartiment, un domn pe care nu-l observase până atunci.

— Bună seara, contesă Erika.

Ea se uită mirată înapoi.

Cine era străinul? De unde o cunoștea el și-i spunea pe nume. Ea nu putu să deosebească destul de bine trăsăturile lui la lumina slabă a lămpii.

Vocea îi păru totuși, foarte cunoscută. Era a lui Gert Albrecht von Geyn.

Nu se putea să fie el, căci plecase, de mult, în China! Era totuși el!

Fața lungă cu pomeții puțin eșiți, mustața mică neagră pe buza de sus, ochii strălucitori. El îi spuse:

— Te miri, contesă, să mă vezi aci; n'am nici timp destul să-ți spun totul, dar trebuia să-ți vorbesc!

Surprinderea era încă întipărită pe fața contesei când ea îi răspunse:

— Gert Albrecht într'adevăr? Da, dar... de unde ai știut că eram în trenul acesta?

El dădu doar din cap. Un simțământ de frică o cuprinse. Curios, era că avea în fața ei pe amicul, pe care nu-l văzuse de atâta timp. Vocea acestuia părea atât de străină! La un moment dat, observă că putea să vadă perfect peretele din spatele vagonului, cu toate că Gert Albrecht Geyn sta acolo!

Cu o mișcare repede de mână ea voi să aprindă lampa, dar el ridică mâna, făcându-i semn să nu facă aceasta. O teamă ascunsă o cuprinse.

— Nu pot să stau prea mult timp, după cum am spus, căci mai am un drum lung de parcurs și trebuie să mă întorc la timp, și de aceea nici n'o să pot vorbi prea mult. Contesă! N'o să mă înțelegi poate și nici n'o să crezi ce-ți voi spune — nu pot să-ți explic; poate c'o să înțelegi mai târziu, dar pe tot la ce am ținut și mi-a fost scump, te rog cu insistență, să te dai jos la Arnsfelde!

— Trebuie să mă duc la Zürich, unde mă așteaptă bărbatul meu.

— Dacă nu mă asculți, soțul d-tale o să te mai aștepte toată viața lui!

— Cum, ce spui?

Ca din altă lume, i se auzi vocea:

— Expressul nu va trece peste viaductul dela Wildberg! Dă-te jos, dacă ții la viață!

— Dumnezeu, Gert Albrecht, spuse ea cu vocea tremurătoare, ești așa de străin azi! Cum să-mi explic aceasta?

Apari subit în tren, stai în fața mea, cu toate că știu că ești în China, mă previi să mă dau jos din tren, frazele d-tale sunt atât de confuze!

El o intrerupse:

— Erika, nu pot să-ți explic toate acestea, dar trebuie să știți un lucru:

— În toată viața mea, nici o femeie nu mi-a fost atât de scumpă ca d-ta. Ai fost tot ce am iubit mai mult pe pământ. De aceea te rog încă odată, dă-te jos la Arnsfelde. Viaductul dela Wildberg se prăbușește. Și cu el și trenul.

— De unde știi asta?

— Este totuși așa. Ascultă-mi ruga, căci trebuie să plec!

Ea se uită cu ochii speriați la el. Pe fruntea lui apăru o rană groasă și sângele-i curgea pe față. Erika scoase un strigăt și sări în sus, aprinzând lampa. Era singură în compartiment! Gert Albrecht von Geyn dispăruse. Visase oare? Membrele i se cutremură și căzu înapoi pe canapea. Ce să însemne toate acestea? Halucinații, sau...

Nu îndrănea să se mai gândească la toate acestea. Gert Albrecht îi scrisese doar din China și nu putea să fie aci!

Viaductul se prăbușește, a spus el.

Trebuia să prevină atunci, pe ceilalți pasageri! Dar nimeni nu va crede. Să fi fost prevenirea unui mort? O nebunie isvorată din fantezia ei. Stătuse prea mult timp singură, călătoria o obosise și totul nu fusese decât o izbucnire a nervilor ei. O să călătorească mai departe, căci soțul ei o așteaptă și s'ar îngriji, dacă n'ar sosi la timp. Dar nu putea să uite cele văzute și auzite. Ce legătură aveau toate acestea cu Gert Albrecht și cum a apărut el?

— Arnsfelde! Un minut!

Contesa se ridică în picioare.

I se părea că aude sunetul unei trompete și că o voce cunoscută îi spune:

— Erika, dă-te jos!

Ca împinsă de o putere supranaturală, își smulse valiza din plasă, se repezi spre ușa compartimentului și o luă la goană pe coridor.

— Gata! se auzi vocea conductorului.

Deschise ușa și sări din trenul care pornise încet din stație.

\*

Era singură pe peron. Lumina unei lanterne se vedea departe, în întuneric, iar luminile roșii ale trenului dispăreau în depărtare. Ce nebunie că a cedat nervilor și a rămas acum singură în această gară îndepărtată! Intră în mica sală de așteptare și întrebă pe singurul funcționar, când vine trenul următor. Acesta se uită mirat la doamna elegantă.

— Peste trei ore trece trenul de persoane care vine dela Wegheim!

— Mai pot obține legătura cu Zürich?

Funcționarul dădu din cap negativ:

— Nu, expressul pleacă cu 40 minute înainte și trebuie să așteptați până la prânz.

Se îndreptă spre ușa, care ducea în camera de serviciu.

— Pot să telegrafiez? întrebă ea pe funcționar.

Acesta îi răspunse afirmativ.

Pe când contesa compunea telegrama, funcționarul sună la aparat, dădu din cap, sună iar, se sculă, apoi îi examină mecanismul.

— Nu știu ce să fie, că nu obțin legătura cu Wildberg; probabil că e firul deranjat.

Ea asculta și simțea cum i se încălzesc obrazii. La un moment dat, întrebă pe funcționar:

— Stația este dincolo de viaduct?

— Omul se uită, mirat, la ea:

— Da, dar ce-are aface aceasta cu deranjamentul firului?

— Incercă iar aparatul Morse.

Erika simți par'că-ar strânge-o cineva de gât.

— Curios, murmură funcționarul. Trebuia să mi se anunțe trecerea expressului prin Wildberg. Ia să întreb la telefon la Wildberg. Pot în același timp să dau telegrama telefonic, dacă nu s'a deranjat aparatul. Telefonul sună, dar nu se putea obține nici o legătură. Funcționarul încercă încă odată, dar în zadar.

Erika sta cu ochii nemișcați. Funcționarul telefonă atunci la stația dinapoi, că atât telefonul, cât și telegraful cu Wildberg sunt deranjate și că nici nu știe nimic de trecerea expressului.

Pe pietrișul din fața gării se auziră pași grăbiți. Un om se repezi în sală. Fața îi era albă ca creta, ochii îi erau infundăți în orbite, bărbia îi tremura. Broboane mari de sudoare i se prelingeau pe obrazii cari redau o groază nemărginită.

Funcționarul îl întrebă:

— Ce s'a întâmplat, Gerhardt?

Cantonierul bălbăi câteva cuvinte fără șir, apoi se lăsă pe bancă și-și ascunse capul în mâini.

— Morți! urla el. Au murit cu toții!

Dintr'o săritură, funcționarul fu lângă el. Fața i se îngălbeni.

— Ce s'a întâmplat, omule?

Celalt se uită la el ca îndobitocit. Din gâtleejul său, se auzi ca un urlet:

— Viaductul dela Wildberg s'a prăbușit! Tocmai când trecea expressul peste el!

Au căzut dela o sută de metri în prăpastie. Podul și trenul!

Și eu a trebuit să văd nenorocirea!

\*

Erika Holmstaedt ascultă, fără să spună un cuvânt. Prevestirea! Prevestirea! îi văzuse prin cap.

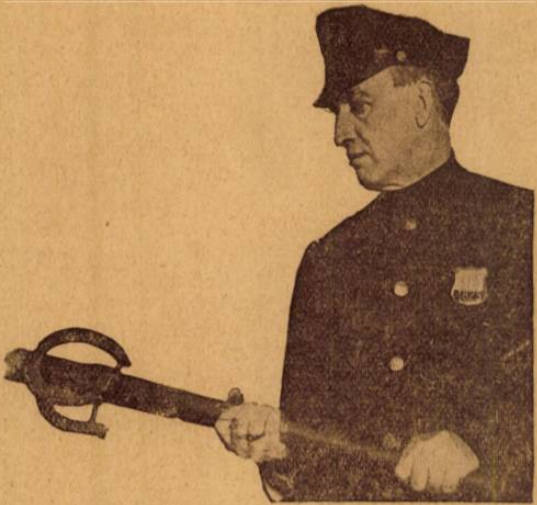
Deabia peste patru luni, contesa află, dintr'o relație oficială, că inginerul Gert Albrecht von Geyn a fost omorât cu ocazia unei răscoale a merilor chinezi din Hangtshou. De oarce s'a găsit asupra cadavrului adresa ei, consulatul îi comunică trista veste. Când compară datele, văzu că z'ua morții amicului ei corespundea cu ziua catastrofei de cale ferată din care ea singură scăpase în mod atât de curios.



O fotografie a M. S. Regina Maria, cu prilejul ultimei călătorii la Saint Briac (Franța)



# IN LUMEA DETECTIVILOR



O armă misterioasă — instrument prevăzut cu 2 potcoave, spre a da impresia că victima a fost ucisă de un cal

Petrecând câteva ceasuri în tovărășia unui detectiv din marile centre europene, rămâi uimit de ceea ce realizează în profesiunea sa un asemenea om grație unei bune pregătiri. Poliția științifică îi oferă zilnic atâtea noi mijloace de investigație, de identificare, de luptă și de apărare, încât, detectivul trebuie să-și consacre, negreșit, câteva ceasuri pe zi „cursurilor de perfecționare”. Sunt școli minime organizate în care — o sumă de profesori, criminaliști celebri, oameni de știință, alături de polițiști cu faimă — predau în permanență cursuri. Polițiștii



Analize micrometrice și chimice, făcute la „Inalta școală de detectivi” din New-York

de toate categoriile și detectivii urmează cu asiduitate aceste prelegeri teoretice și practice. Asemenea școli, în America — în special în New-York și Chicago, — au ajuns la o mare dezvoltare.

Instantaneele noastre reprezintă câteva interesante cursuri predate de criminaliști celebri. Rând pe rând, profesorii demonstrează „ultimele arme moderne” cu care luptă rău făcătorii marilor metropole precum și nouile mijloace de care se servesc la spargeri, furturi și crime. Este de remarcat o „armă” cu totul curioasă, căreia polițiștii îi spun „instrumentul misterios” pentru că multă vreme răufăcătorii au folosit-o fără ca detectivii să-i fi putut da de urmă: o „rangă” la capătul căreia sunt fixate două potcoave. Criminalii americani foloseau această armă la crimele pe care le săvârșeau la drumul mare, pentru a da impresia că victima a fost lovită de copita unui cal și a îndepărta astfel orice bănuială. Este adevărat că la început primele crime au trecut drept accidente. Dar vigilența și istețimea detectivilor au demascat trucul și au identificat arma care este, pe cât de simplă, pe atât de periculoasă.

În aceeași școală au fost identificate, analizate și prezentate ca „material documentar” bombele „perfecționate” de care se slujesc atentatorii americani.

Laboratorul și muzeul școlii sunt înzestrate cu un extrem de interesant material de studiu pentru polițiști și detectivi. Muzeul este completat zilnic cu tot ceea ce geniul rău al apașilor și criminalilor in-



Trucurile la cari recurg răufăcătorii sunt demonstrate pe o păpușă-manechin



În sala de conferințe: profesorul arată un toc-rezervor — în realitate un stilet foarte ascuțit. În mâna dreaptă ține un pistol lacrimogen, de care se slujesc apașii și criminalii

ventează neconștient. În acest mod „Școala superioară de poliție științifică” nu numai că instruește pe cei interesați, dar îi documentează în amănunt cu tot ceea ce apare „mai nou” în câmpul misterios al crimelor.

Este de remarcat faptul că nici unul din mijlo-

cele bandiților moderni nu rămâne nedescoperit. Astfel în ultimul timp au fost identificate și studiate două curioase arme: un „toc-rezervor” care nu este altceva, decât un stilet foarte ascuțit și un cuțitaș-revolver de dimensiuni minuscule.



Două profesori criminaliști, explică și demonstrează întrebuințarea și efectele instrumentelor moderne de cari se slujesc răufăcătorii



Celebrul criminalist, căpitanul Micelly, explică mecanismul unei bombe, armă utilizată de cei mai periculoși răufăcători din Chicago



## ASPECTE BUCUREȘTENE

## INTRE VAGABONZI ȘI CERȘETORI

de ION TIK



Imobilul în care se face triajul vagabonzilor și al cerșetorilor

Pe strada Ion Măiorescu — una din acele străzi care leagă „gura Oborului” cu restul Capitalei,— se ridică un imobil cu aspect de fabrică, de care „oamenii stăpânirii” au agățat o impozantă firmă pe care stă scris, destul de ciuteț:

„Biroul de triaj al cerșetorilor și vagabonzilor”. Imobilul pare „ridicat numai de roșu”, neterminat și golaș — ca și lumea vagabonzilor și a cerșetorilor pe care o adăpostește vremelnice.

La poartă, un jandarm dormitează.

Probabil o santinelă care, convinsă de inutilitatea misiunii pe care o îndeplinește, își repauzează trupul chinuit de rigorile cătăniei.

## LA TRIAJUL VAGABONZILOR

În cancelarie, doi băețandri deretică pe birourile prăfuite și sărăcăcioase, cum sunt mai toate birourile instituțiilor noastre publice lipsite de venituri.

La gura unei sobe, care fumegă ca o lampă cu petrol, un vagabond îmbrăcat într'un halat de spital se încălzește.

Unul dintre băețandri, mai autoritar, țipă cu voce tare:

— Inapoi, la „salon”...

Un „salon” într'un triaj de vagabonzi și cerșetori, este într'adevăr un lucru puțin obișnuit.

Vagabondul cu înfățișarea sleită de boală și de nemâncare privi cu nedumerire pe omul care îi răpea clipele de mulțumire.

## DOUA DELICVENTE

Un jandarm aduse două femei sgribulite și învinețite de frig...

Femeile, crezând că sunt „domnul șef”, începură să se vaete, ca mușcate de șarpe, să se jeluiască și să-și dovedească nevinovăția...

— N'am cerșit, domnule șef... Suntem muncitoare cu ziua, chivuțe... Mergeam pe stradă, în căutare de lucru...

Un agent care le însoțea, ordonă „percheziția conform legii”.

O femeie din serviciul biroului, făcu acest oficiu...

Percheziția dovedi o sumă de bani în monede de nichel de unu și de doi lei, așa cum au fost adunați din cerșit...

— Poate că aceste țigănci au banii lor în monedă de nichel!

Agentul mă privi cu un aer de compătimire...

— D-ta nu știi cine sunt ele! Sunt cerșetoare de meserie, recidiviste, care au cazieră... Este adevărat, femeie? spuse agentul uneia dintre „chivuțe”.

Femeia pironi privirea în pământ și, după câteva clipe de ezitare, răspunse:

— Adevărat!

Agentul zâmbi cu satisfacția pe care o au școlarii la sfârșitul teoremelor mai grele, când, ușurați, pot spune: „ceea ce era de demonstrat”.

## CONDUCATORII „TRIAJULUI”

Șeful poliției triajului este un tânăr comisar, anume Zivcianu... Este un om desghețat, și după câte îmi spun chiar cei cari aveau interesul să-l lărfească — se poartă civilizată cu toată lumea.

Comisarul îmi explică mecanismul „triejului”, care are două laturi deosebite: una polițienească de constatare a delictelor prevăzute de legea pentru înfrânarea vagabondajului și a cerșetoriei, — alta administrativă pentru îndeplinirea celorlalte forma-

lități, deținerea temporară a delicvenților, anchetarea, plasarea sau repartizarea lor la coloniile de muncă, etc. Cu partea administrativă se ocupă d-rul Enescu și d. Protopopescu, care este și administratorul „Biroului de triaj”.

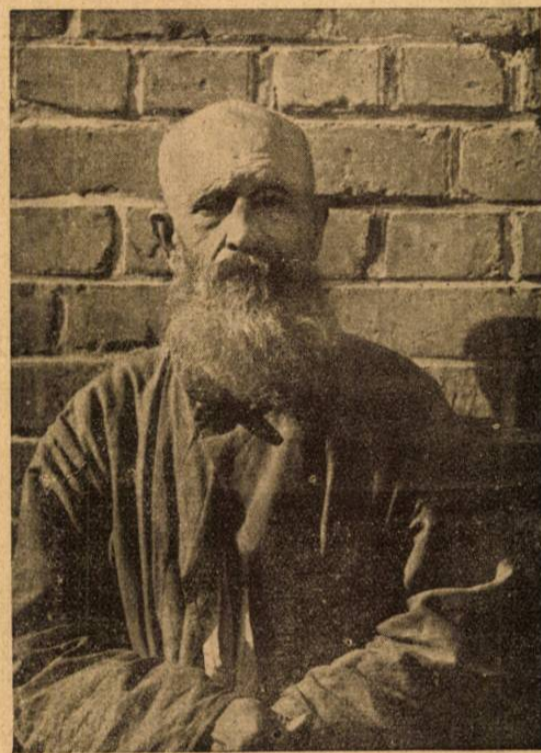
D. Protopopescu este un bun gospodar. Am putut să constat aceasta prin vizita inopinată pe care am făcut-o în dormitoare, la bucătărie, în birouri, precum și la masa pe care o servește deținuților.

Administratorul mi-a pus la dispoziție felurite date, dosare, fișe și lămuriri privitoare la această lume de vagabonzi și cerșetori cari asediază Capitala. Sunt multe lucruri pe care nu le-aș fi putut crede, dacă nu m'ași fi găsit în fața dovezilor și a delicvenților, bătrâni delicvenți, măștri ai tuturor trucurilor cu care păcălesc publicul credul și întotdeauna dispus să ajute nenorociții chiar atunci când sunt simpli naufragiați ai vieții și cari ar putea munci.

Am cerut conducătorilor Biroului permisiunea de a vizita „saloanele” și de a sta de vorbă cu cerșetorii și vagabonzii Capitalei, — ceea ce mi s'a aprobat.

## INTRE VAGABONZI ȘI CERȘETORI

În „salonul” de vagabonzi și cerșetori, delicvenții discută în grupuri, liniștiți, în atmosfera de închi-



Ievdovenco, care a fost toată viața vagabond și cerșetor (86 ani)

soare glumeață, ba chiar simpatică. Cei mai mulți sunt recidiviști, evadați din coloniile de muncă, figuri expresive din romanele rusești. Câțiva au capete de criminali lombrozieni, bronzate de biciul soarelui, al vântului și al vagabondajului...

Unul cu capul mic și rotund ca o bilă, are un singur ochiu, și acela pierdut în fundul unei orbite învinețite. Din fundul ochiului, aruncă lumini și-nistre, fioroase.

Un bătrân ține pe genunchi, o arătare de copil ca de 4-5 ani, palid, livid — corpul delict al cerșetoriei.



Masa vagabonzilor



Vagabonzi și cerșetori în dormitor

Foto M. Vesa





Cerșetori recidiviști, evadați din coloniile de muncă



Cerșetoare, care au în permanență copii morți (cu „maslu”)



Zoltan Dumitru, regele cerșetorilor (21 de recidive)

Intreb pe câțiva vagabonzi și cerșetori dacă sunt mulțumiți cu „traiul” vremelnic dela triaj.

— Mulțumiți, răspunse un bătrân cu înfățișarea de pușcăriaș „consumat”. Mulțumiți, dar n'avem tutun... Dă-ne și nouă un pachet de tutun.

O țigancă cerșetoare, care asculta văicărelile bătrânului, îndignată, îl apostrofă :

— Ptiu ! Nerușinatule și afurisitule. Și la triajul cerșetorilor cerșești ?

ZOLTAN, REGELE CERȘETORILOR

Din grupul de cerșetori „recidiviști” — o desguștătoare și pestriță drojdie a trotuarelor — se desprinde figura surzătoare a celui mai recalitrant dintre toți — Zoltan, regele cerșetorilor.

Un cap de corcitură de țigău, cu doi ochi mici, sereți jecăuși, cari se mișcă cu o dexteritate particulară ; un cap care capătă înfățișări deosebite, după împrejurări și după nevoile meseriei de cerșetor. Un fel de cameleon al felurilor genuri de cerșetorie, la care se adaptează cu o repeziciune și cu o artă deosebite.

Este regele cerșetorilor, pentru că nimeni n'are un dosar mai voluminos la Biroul triajului și nimeni n'a isbutit să aibă douăzeci și unu de recidive pentru delictul de cerșetorie și vagabondaj.

Isprăvile lui au rămas de pomină, și toată lumea îl cunoaște ca pe „cel mai vechi în grad”. Este un bețiv de rasă. A fost condamnat și pentru furt.

Minte cu o ușurință uimitoare și de multe ori de jucă vigilența agenților, prin felurite, ingenioase și inepuisabile trucuri.

— Ce meserie ai avut, Zoltan ?

— Geambaș, să trăiești. Mai fac samsarlăcuri prin obor, dar agenții mă aduc mereu ca cerșetor.

— Și n'ai cerșit niciodată ?

— Da, de mult. M'am făcut om de treabă, dar...

Unul dintre agenții cari-l cunoșc imi povestește toate trucurile la care recurge Zoltan Dumitru. De regulă, când este prins asupra faptului cerșind, arată un pachet în care are mai multe mo-

stre de lână și brânză. Spune în gura mare că este misit, și de multe ori, lumea neștiutoare intervine pentru eliberarea lui. Alteori povestește că are turme de oi în Transilvania, păcălind pe naivi -- tuora estorcându-le diferite sume de bani.

Internat pentru a se corija în coloniile de muncă, a evadat de zeci de ori, sub felurite pretexte. Preferă cerșetoria, furtul și escrocheria — destul de rentabile — oricărei munci oneste... Este tipul cerșetorului „de stil”, îmbătrânit în rele, căruia nici un fel de lege nu-i mai poate infrâna apucăturile.

Zoltan, regele cerșetorilor, își petrece viața între colonia de muncă, Biroul de triaj și trotuarul oborului atât de scump inimei sale.

El adoarme întotdeauna vigeleța celor puși să infrâneze cerșetoria, simulând ocupații diferite: geambaș de cai imposibil de vândut ; negustor de lână, brânză, seminte, mărfuri de ocazie, „chilipiruri” ; proprietar de fermă imaginară, sau simplu misit fără nume, fără „specialitate” și fără domiciliu.

Cum trece dela una la alta, pentru a fi întotdeauna cerșetor și vagabond, — este arta lui ; de aceea în lumea mizerabilă în care trăește i se zice și „rege”.

VAGABONZII

Minori sau oameni în toată firea, vagabonzi sunt cei cari ho'năresc, fără nici o treabă, cari fug de orice muncă, și cari n'au nici un domiciliu ; sunt copiii libertății integrale de a trăi sub soare, fără griji și fără osteneți pe spinarea cui se m'lostivește să le dea un codru de pâine. Vagabonzi sunt de cele mai multe ori cerșetori. Dar sunt și vagabonzi cari nu cerșesc, cari s'nt o satisfacție supremă de a nu face nimic, de a hoinări într'un mare oraș sau afară, pe câmp. Am văzut un asemenea exemplar, un băețandru voinic, cu ochii albaștri, care mărturisește dorul de libertate și de vagabondaj fără să-și dea seama pentru ce nu poate munci și nu poate sta într'un singur loc...

Constrânși să muncească într'o colonie de reedu-

care sau de muncă, evadează ca și cerșetorii nărăviți în rele.

Iată pe Seminciuc Dumitru, un copilandru, invalid de o mână, care a evadat de patru ori ; pe Sami Goldstein, pornit cândva să învețe o meserie pe care a sacrificat-o de dragul vagabondajului ; pe Măgureanu, care a ispășit și o pedeapsă de o lună pentru un păcat săvârșit pe drumul hoinărelii.

În grupul acestora zăresc o fetiță frumoșică, inteligentă, curățel îmbrăcată. Imi spune că se numește Marioara Dumitrescu, că are 8 ani, că urmează la o școală primară din Capitală și că, în ceasurile libere, cerșește pentru mama sa, care este greu bolnavă. În fiecare zi îi aduce bani pentru lemne sau pentru medicamente.

Povestirea fetiței, simplă ca și nenorocirea care a împins-o pe drumul pierii, este impresionantă.

Să fie oare cerșetoare la opt anișori, pentru că n'are într'adevăr ce mânca ? Sau este una din acele fetițe exploatare de vre'o bandă de cerșetori ?

„CU MASLUL”. — TREMURICI. — SIMILARZII

Printre femeile Radu Niculina, — o țigancă cu nasul crestat — este cea mai veche dintre cerșetoarele „cu maslu”. Aceste femei umblă cu un b'let de deccs și o lumânărică, susținând că le-a murit copiii și n'au cu ce-i îngropa. Un truc ingenios de a stoarce bani de milostivenie și din piatră.

Altul, Digeacomo Alexandru, un tânăr și voinic electrician, simulează un accident de muncă, purtând o mână bandajată.

L'am văzut apoi pe Tremurici, cerșetorul care stă adeseori în fața Universității. Își pune ochelari negri, groși, și face să-i tremure mâna sau piciorul, dând impresia că suferă de o boală grea...

Sunt apoi o serie de similarzi, — orbi, schiopi, sau invalizi prefăcuți, — folosind felurite și nesfârșite trucuri pentru a înșela buna-credința a oamenilor.

Am plecat din „Triajul vagabonzilor” și al cerșetorilor, impresionat de cele văzute și am făgăduit să mă întorc într'o altă zi pentru a-mi completa reportajul.

Ion Tik



Minori, cerșetori și vagabonzi (recidiviști)

Foto M. Vesa



# MÂNA VAGABONDĂ

de GUSTAV MOLLER

Era târziu, când Mac se întorcea acasă.

Deschise ușa încet și intra pe vârful picioarelor în cameră. Luna imprima o linie albă pe un tablou din perete și patul desfăcut strălucea fantomatic. Mac nu văzu nimic. Se aruncă pe un scaun și se uită fix înainte.

Stătu mult timp așa. Ridică mâna, ca să aprindă lumina, dar o retrase cu o mișcare speriată și rămase, mai departe, în întuneric. Din depărtare se auzea clopotul unui tramvai electric...



Trăsăturile feței lui Mac se încordară, când auzi sunetul clopotului. Imediat, însă, un suris ușurător îi însenină fața. Era atât de palid, încât obrazul îi strălucea în oglindă. Se văzu în oglindă și se sperie din nou. Se liniști apoi cu o mișcare de mână, ca și cum ar fi gonit gândurile ce-l năpădeau.

Numai să nu se lase prins. Totul este o chestiune de nervi... Dacă se poate stăpâni, nimeni nu-l va putea demasca. Desigur, că vor găsi urma. O întâmplare curioasă... pe când fugea pe strada pustie: și-a pierdut pălăria. I-a luat-o vântul. În loc să se întoarcă liniștit și s'o ridice, a fugit înainte, căci a simțit, că în același moment, cineva cotea la colțul străzii.

Desigur, că a ridicat pălăria.

A găsit în ea numele lui și a dus-o la comisariat. Acolo au luat-o, ca să i-o înapoeze a doua zi. Il cunoștea, doar, pe Mac. O întâmplare fără însemnătate. Desigur...

Dar... Mac ridică capul ca un câine de vânatoare, care a simțit ceva. A sunat. Se sculă în sus, de spaimă. Sunetul clopotului îi trecu brutal prin nervi și-i produse un ecou dureros în creier. Sună încă o dată. Ce nebun sunt! se gândi Mac. Ceasul a bătut două.

Două. Poate că au și fost înștiințați de vreun locatar, care a venit târziu acasă. Sau, poate, că noaptea trece și de-abea mâine va intra un polițist, însoțit de oameni îngroziți, în camera cămătarului Abramson și vor vedea...

Procurorul va veni și va constata crima. Toți se vor mira la încheierea procesului verbal. Bătrânul Abramson, care nu cunoștea pe nimeni și nu s'a certat cu nimeni, a fost omorât! Nu lipsește nimic din averea sa. Așa dar, o crimă din răzbunare! În orice caz, o afacere misterioasă... Toți își vor bate capul... Mac surâde nervos. Vor căuta să afle, așa dar, pe criminal. Își vor aminti, că un om a fugit noaptea pe stradă și că și-a pierdut pălăria. Pălăria e a lui Mac. Vor trimite câțiva polițiști la Mac. Mâine dimineață, când se va scula din somn și va fi stăpân pe nervii săi, va spune:

— Pălăria? Desigur că e a mea. Da, am fost și pe strada Parcului. Abramson?

Nu-l cunosc. Nu l-am văzut nici o dată. Nici nu m'am împrumutat vreodată dela el. Înainte de a mă duce acasă, am fost în cârciuma lui Kolinski. După ce am eșit din cârciumă, m'am plimbat puțin. Toate acestea se potriveau.

— N'am putut să gădesc imediat pălăria, în întuneric. Lumina străzii! Asta e un capitol special! Mac va critica cu indignare felul cum se luminează străzile.

Un criminal se plânge de modul cum se luminează străzile! Li vor cere, poate, scuze. Și vor pleca. Căci n'au nici un alt punct de reper. Niciunul... Când s'a strecurat la Abramson, ca să spargă și să fure, nu l-a văzut nimeni. A intrat fără șgomot în locuință; tot fără să facă șgomot, și-a ales, printre obiectele de valoare, câteva, din a căror vânzare să poată suporta cheltuielile voiajului în America. Urma degetelor n'o să-l trădeze. A avut mânuși. Pe gheață avea tălpi de cauciuc. N'a uitat nimic... Nimic... Numai soarta. Întâmplarea. Aceasta a uitat-o Mac. A văzut, subit, o rază luminoasă în întuneric, întreruptă numai de lumina unei lămpi electrice. Lumina roșiatică a tăiat ca un cuțit întune-

ricul nopții... Mac și-a stins lampa. Dar Abramson l-a văzut. Apăruse în fața ușii care ducea în dormitor. De ce a închis ușa în urma lui? Cine a înflăcărat bătrânului curajul acesta extraordinar? Mac nu mai putea să fugă.

Bătrânul a ridicat mâna și a deschis gura ca să strige. Pete roșii au început să joace înaintea lui Mac și apoi...

Mac s'a sculat. A vorbit cineva? Ca fulgerul, a început să facă înconjurul odăii. Nu. Domnea o tăcere adâncă. Poate că el a urlat.

Nu, n'a voit s'o facă și nici n'a prevăzut așa ceva. Dar s'a întâmplat.

N'a luat nimic din comorile bătrânului. Nimic ca să poată să-l trădeze. Nimeni nu va bănuși, chiar dacă s'ar gândi la el.

Putea să fie liniștit și totuși nu îndrăsește încă să se culce.

Pulsul îi bătea cu putere. Inima îi svâcnea și arterele păreau că-i plesnesc. Ce-a fost la urmă? Da... Mâna! Mac n'o s'o uite nici o dată. Mâna bătrânului Abramson era albă și îngrozitoare și plana asupra lui, ca și cum l-ar blestema. Mâna amenința pe criminal. Ea strălucea în întuneric și va străluci întotdeauna... mâna aceea albă... Mac tresări și se desbrăcă repede. Voia să se culce, ca să-și liniștească nervii, dormind. Voia să închidă ochii, ca să nu mai vadă mâna. Mâna de mort, care răsărea în întuneric, ca dintr'un mormânt.

Adormi, cuprins de oboseală... Când se deșteaptă soarele strălucea cu putere. Se uită buimăcit... și simți apoi trupul cuprins de un fior de ghiață; nu mai putea să răsuflă; inima încetă să-i mai bată.

I se părea că cineva îl strânge de gât... și văzu în oglindă acel ceva... o mână... o mână albă... o mână subțire cu degete lungi! Mâna bătrânului Abramson părea că-l strânge de gât... și — aaa...

Mac căută să apuce cu dreapta, mâna, ca s'o asvârle ca pe un șarpe otrăvitor, dar dreapta se dădu repede înapoi, în fața mâinii moarte.

Mac voi să țipe. Dar din gâtlesul lui nu eși de cât un horăcăit. Mâna mortului îl strânsese de gât. Era de sigur un vis diabolic. O viziune. Dar nu. Vedea toate lucrurile precis, în cameră. Nu visa; era treaz. era treaz și simția, totuși, mâna rece de mort...

Mac auzi pași apropiându-se. Gazda bătu și deschise ușa, urmată de doi domni, cari îi spuseră, politicos, bună ziua. Se scuzară și intrară în cameră. Unul ținea în mână pălăria lui Mac.

Mac nu-i lăsă să spună nimic. Cuprins de groază, simțea că mâna neîndurătoare îl strângea de gât și începu să spună totul. Nici o dată nu le-a fost poliștilor atâta de ușor să obțină mărturisirea unui criminal.

Numai povestea cu mâna n'au înțeles-o. Mac îi întrerupea la fiecare moment.

— În numele lui Dumnezeu, luați mâna! Mâna! Mâna moartă!

În cele din urmă, unul din cei doi domni trimise după medic. Mac mărturisise tot, când acesta intră în cameră. Mac strigă ca înebunit de groază:

— Mâna! Mâna! Mâna! Mor...

Și căuta să apuce cu dreapta mâna moartă, dar nu putea.

Medicul înțelese imediat, că blestemul bătrânului Abramson plana asupra lui Mac. Cu o mișcare re-

pede, apucă mâna moartă și o dădu la o parte de pe plapumă.

Curios era numai, că mâna aceasta era legată de trupul lui Mac!

— Emoragie ușoară în partea dreaptă a creierului cu paralizie în partea stângă, spuse medicul, poliștilor.

I se pare că mâna lui dreaptă paralizată este mâna altuia...

Mac asculta pierdut declarația medicului. A trecut câțiva timp, până ce creierul său zăpăcit să priceapă sensul cuvintelor spuse de medic.

Scoase un strigăt săltațec și voi să revină asupra celor spuse.

Dar cuvintele ce le spusese, rămăneau în ființă. Mâna bătrânului Abramson îl făcuse să-și mărturisească crima!

## VENITURILE MILIARDARILOR AMERICANI

Din relațiile date de autoritățile fiscale americane reese că erau în 1928, în Statele-Unite, 496 cetățeni americani, cari aveau un venit anual între 1 și 5 milioane dolari și alți 20 cu un venit anual de 5 milioane dolari sau mai mult.

În același an, s'au câștigat la bursă peste 5 miliarde dolari.

## A DOUA CORABIE DE PE LACUL NEMI

Lucrările pentru pomparea apei lacului Nemi, continuând, s'a ajuns scoborirea nivelului apei cu 14 metri și s'a dat și de cea de a doua corabie a lui Caligula, scufundată în lacul acesta.

Ea are o lungime de 71 metri, o lățime de 21,5 m și seamănă perfect cu cealaltă corabie, scoasă complet la suprafața apei.

Peretele acestei a doua corăbii care se ridică la un metru și jumătate din nămolul, în care este scufundată, este — după cum spun scafandrii — foarte masiv. Pe când cealaltă corabie era în legătură cu uscatul printr'un pod stabil ale cărui piloane erau învelite în bronz, a doua corabie circula, probabil, pe cuprinsul lacului.

Știrea dată de unele ziare, că ambele corăbii ar fi complet deteriorate, nu corespunde realității.

## O FATA DE 11 ANI, PRIMAR

Conform unei vechi tradiții, funcția de primar din orașul englez Orsett este deținută din mamă în fiică de membrele familiei Wilson. În modul acesta a fost numită primar al acestui oraș d-ra Margaret Wilson, în vârstă de numai 11 ani.

## BATAIA IN INCHISORILE ENGLEZE

Un deținut anume Spier din închisoarea Wadsworth, din Londra, care fusese pedepsit să fie bătut cu biciul, a preferat să moară, decât să sufere acest supliciu și s'a aruncat dela o înălțime de mai multe etaje, în curtea închisorii. Amănuntele acestei întâmplări sunt ținute în secret.

Societățile umanistice din Anglia au hotărât, în urma acestui fapt, să înceapă o campanie pentru desființarea bătăii în închisorile engleze.

## CEA MAI BATRANA ACTRIȚA DIN LUME

Cea mai bătrână actriță din lume este, fără îndoială, actrița austriacă Willtband-Baudius.

Cu toată vârsta ei înaintată ea joacă și acum la „Burgtheater“ din Viena.



Un grup de studente al O. N. E. F., în tranșee... de zăpadă

Foto M. Vesa





„Miss Europa” — d-ra Alice Diplarakov



„Miss România” — d-ra Dona — fotografiată la Paris („Universal-Photo”)

## „Miss România” — d-ra ZOICA DONA — pe Coasta de Azur

După strălucitele recepții dela Paris, „frumusețile” care au participat la concursul pentru alegerea „Miss Europei” au plecat pe Coasta de Azur, la marile serbări organizate în onoarea lor.

La Cannes, „Miss România” — domnișoara Zoița Dona, — a fost obiectul unei grandioase manifestații de simpatie. În gara Cannes, „Miss România” a fost primită de o mare mulțime de oameni care a ovaționat-o timp îndelungat și care i-a oferit sute de buchețe de flori. După relatările primite din Cannes, Miss România a entuziasmat publicul select ce eșise în întâmpinarea Miss-elor, prin grația, farmecul și frumusețea sa. Purtată în triumf până la automobilul care o aștepta, Miss România a fost reținută multă vreme de public, care i-a solicitat autografe.

Domnișoara Dona, vădit mișcată de entuziasma primire ce i s'a făcut, a semnat numeroase autografe și a mulțumit tuturor pentru frumoasa atenție.

Prima recepție la care au participat Miss-ele europene, a fost aceea dela „Cercul nautic” din Cannes.

Comitetul organizator a ținut să facă o impunătoare primire Miss-elor cari reprezentau toate frumusețile europene. S'au rostit discursuri și — după prezentările de rigoare — li s'a oferit splendide buchețe de flori precum și câte o brățară artistic lucrată în aur și platină, având în mijloc un admirabil medalion comemorativ.

Seara a avut loc un dîneu de gală la Casino, la care au luat parte oficialitățile și notabilitățile din Cannes. Între alții a participat și exregele Portugaliei, însoțit de câteva personaje de seamă din aristocrația portugheză.

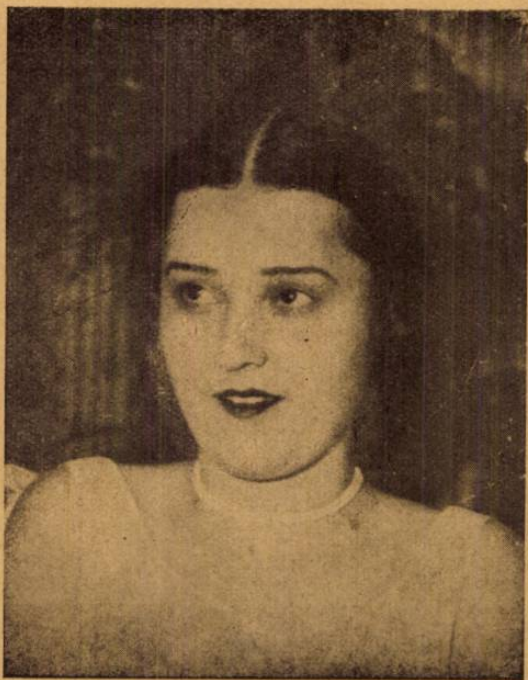
Cu acest prilej s'a organizat un mare concurs de eleganță, unde cele mai mari case de mode și de confecții și-au disputat importante premii oferite de comitetul organizator.

Concursul a avut un mare succes. Miss-ele, cu încântătoare siluete, au prezentat publicului tot ceea ce s'a putut crea mai frumos în domeniul eleganței feminine. A fost o întrecere unică în materie de modă, de gust, eleganță, — însuflețită de

Reginele frumuseților europene și organizată de cele mai renumite case din Franța.

La concurs, ca și la recepțiile și balurile organizate la Cannes, Miss România a fost obiectul celor mai delicate și mai frumoase atențiuni. Pretulindeni a fost admirată și ovaționată ca una dintre cele mai grațioase și mai frumoase Miss-e.

Dela Cannes, Miss România va vizita câteva frumoase localități pe Coasta de Azur, unde este așteptată să sosească împreună cu celelalte Miss-e.



„Miss Rusia”, d-ra Wentzel, fiica fostului guvernator al Caucaziei

### LEGATELE ÎN STATELE-UNITE

Legatele în scop de binefacere au atins în 1929, în Statele-Unite, după o statistică recentă, enorma sumă de 2.450.720.000 dolari. Este caracteristic că cea mai mare parte a acestor legate este lăsată în scopuri religioase și de abea în al doilea rând instituțiilor de educație și învățământ. Cele mai însemnate legate din anul trecut au fost al senatorului James Cauzens (10.000.000 dolari) lăsat institutelor pentru creșterea copiilor și spitalelor și un altul intitulat „Fundația Maurice și Laura Falk” destinat asistenței sociale, scopurilor religioase și de educație.

### UN CAINE DECORAT CU MEDALIA DE SALVARE

În urma propunerii unei societăți pentru protecția animalelor din Statele-Unite, s'a acordat unui modest câine ciobănesc medalia de salvare a statului Massachusetts. Câinele răspunde la numele de „Prinz” și medalia i s'a dat zilele trecute, cu mare solemnitate, la sediul societății de salvare.

Când „Prinz” a plecat dela sediu i se putea vedea întipărită pe față mândria pentru distincția acordată. Câinele a meritat, cu drept cuvânt, distincția.

El a salvat grație inteligenței și hotărârii sale pe mica Eileen Depson, în vârstă de doi ani, fiica stăpânului său.

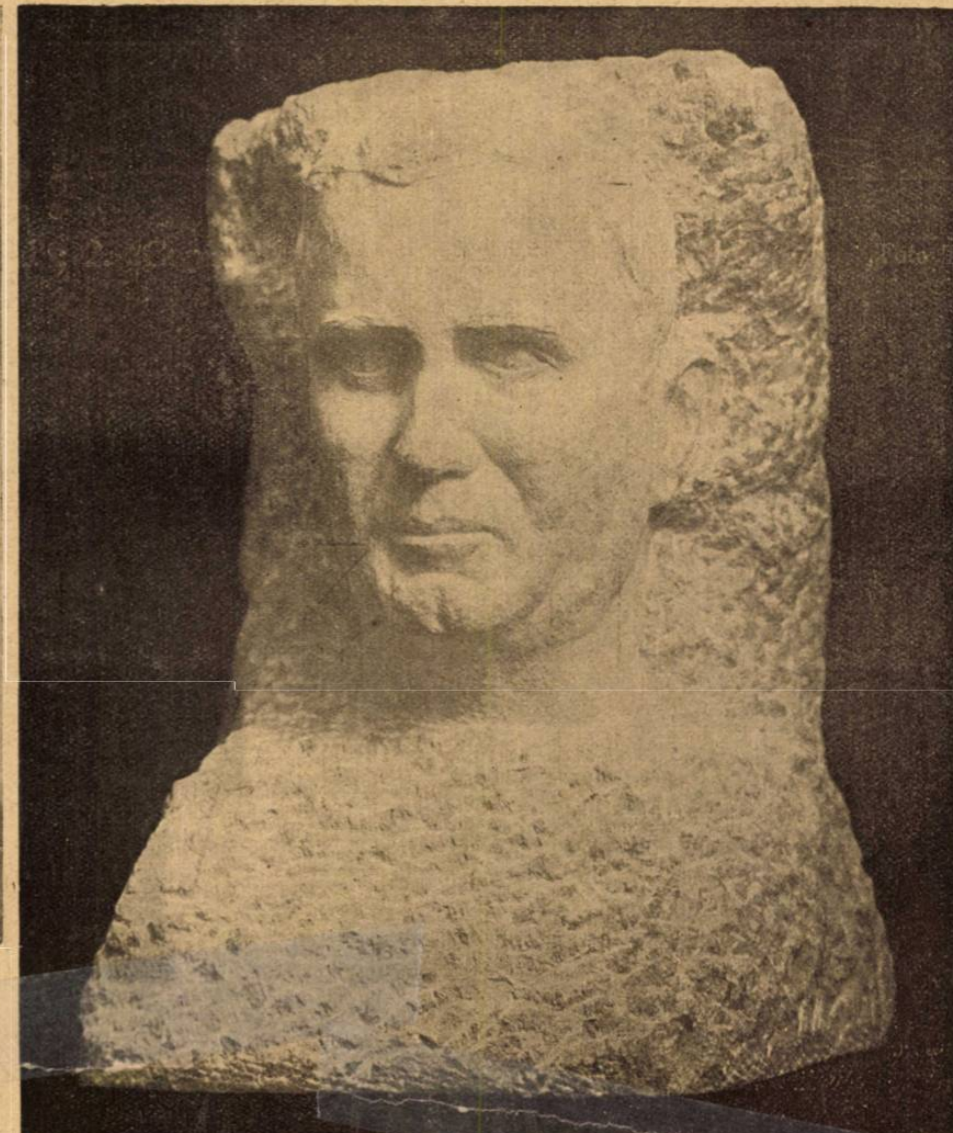
Micuța plecase din casa părinților săi, de lângă Middleboro, fără știrea acestora și a ajuns pe linia ferată, care duce spre New-Haven. A obosit, în curând, și s'a culcat pe șinele drumului de fer. Câinele s'a rătăcit la început de copil; s'a luat însă apoi pe urma lui și-l găsi, tocmai în momentul când un tren se îndrepta în plină viteză spre locul unde se afla culcată fata pe șine.

„Prinz” apucă fata cu hotărâre și o trase de pe șine, astfel că trenul a trecut, fără să-i pricinuiască cel mai mic rău.

Mai mulți locuitori au observat cu groază această scenă, dela distanță. Ei duseră copilul acasă, sub conducerea câinelui.



## EXPOZIȚIA DE SCULPTURĂ A A. S. R. PRINCIPESA ILEANA



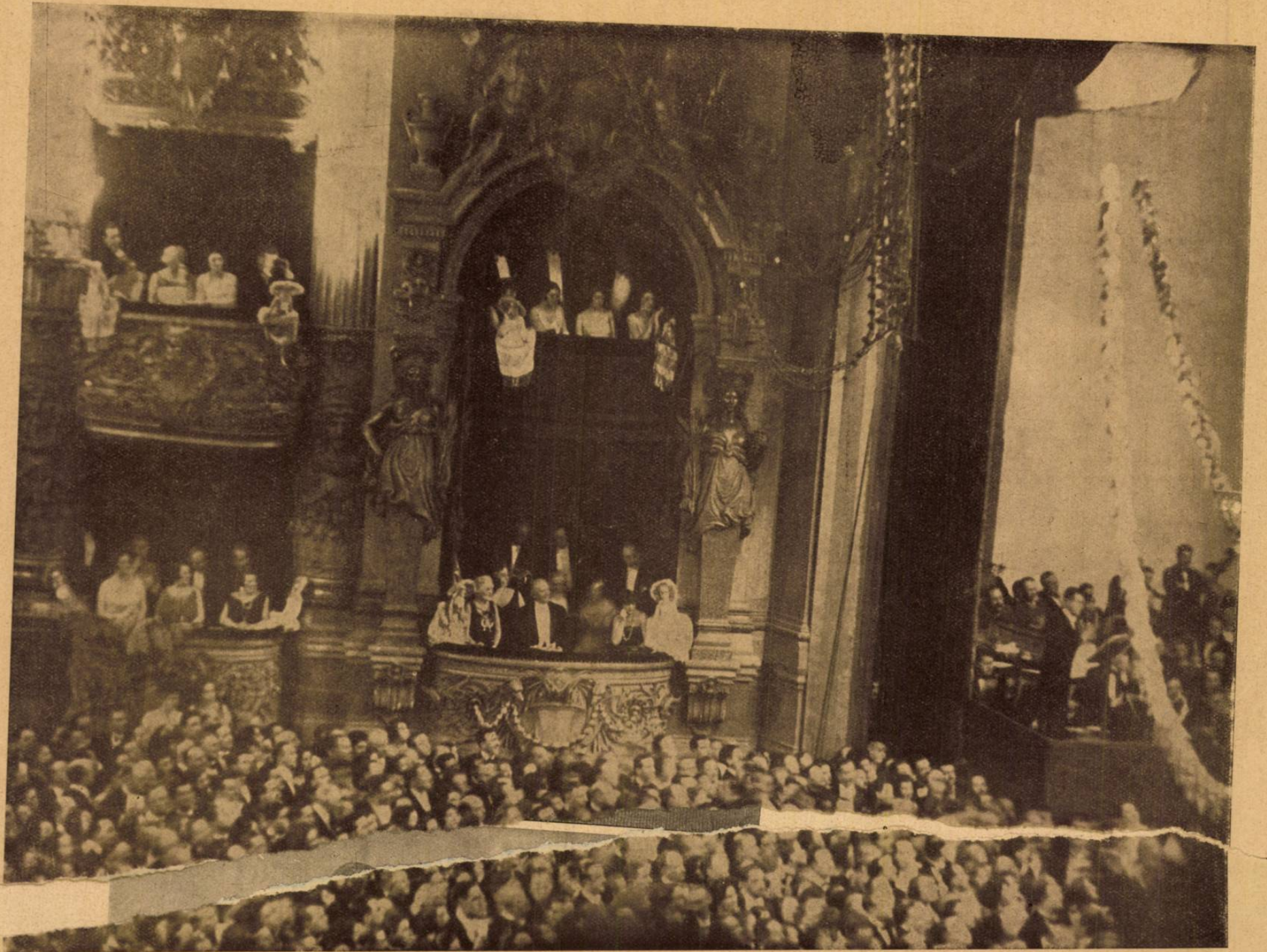
A. S. R. Principesa Ileana a expus în salonul „Cărții românești” câteva din lucrările sale de sculptură. Ele s'au realizat sub îndrumarea maestrului Julea. A. S. dovedește reale însușiri artistice, pline de frumoase făgădueli.



SUS: (dela stânga spre dreapta): 1. „Portret”; 2. „Cap de expresie”; 3. „Cap de bronz”; 4. „Portret”. — JOS (dela stânga spre dreapta): 1. „Nud”; 2. „Copii turci”; 3. „Fată șezând”.



## „MISS ROMANIA“ LA PARIS



Balul dela Opera Mare din Paris (Bal des petits lits blancs) la care a apărut „Miss România”, d-șoara Dona, pe vestita „punte de argint”. In loja prezidențială se vede d. Gaston Doumergue, președintele republicii franceze (Universal-Foto)



D. Gaston Doumergue, președintele republicii franceze, însoțit de d. Leon Bailby, directorul marelui cotidian L'Intransigeant, păra-sind balul dela Opera Mare



Dineul de gală dela Noel Peters in onoarea frumuseților europene care au participat la marele concurs pentru alegerea „Miss Europei” (Universal-Foto)

BIBLIOTECA CENTRALĂ  
 o „ASOCIAȚIUNII”  
 SIBIU



CINEMA

DE VORBA CU CLARA BOW

Cine nu o cunoaște pe Clara Bow, această «Flapper» a Hollywood-ului, fetița veșnic sburdalnică și în continuă mișcare? Și cine și-ar închipui că această «girl», cu părul roșu, este una din cele mai nefericite stele ale ecranului american?

A sta de vorbă cu Clara Bow, înseamnă a-ți da seama odată mai mult că aparențele deseori înșală și că Hollywood-ul ascunde mai multe dureri decât s'ar bănuși.

— Publicul nu-și închipuie cât sunt de nenorocită, îmi mărturiseste ea. Chiar atunci când corpul meu doarme, creierul continuă să lucreze și tot felul de amintiri îmi revin dintr'un trecut pe care nu pot uita.

Copilărie? Nici n'am avut! Mama mea, tatăl meu, toată lumea s'a bizuit mereu pe mine și eu am dat, am dat tot ce am avut. Să fiu fericită! Da, cred că aș putea fi fericită, dacă as întâlni un om, un om care să-mi poată da ceva.

Clara își trece degetele nervoase prin buclele sale de un roșu aprins, în timp ce ochii ei pare că ar căuta o scăpare; fără voce, evoci, privind-o, un tigris în cușcă. O stea care nu poate fi fericită...

— Crezi că-mi vine mereu să plâng? continuă ea. Lucrul pare atât de stupid și se armonizează atât de puțin cu tipul de față nebunatică pe care am obiceiul să-l interpretez pe ecran. Da, cer totul dela viață, și cu toate acestea cer atât de puțin! N'am trebuințe mari, nu cheltuesc nimic pentru rochii, n'am decât o casă simplă la Beverly Hills și o cabană la Malibu, unde îmi potesc din când în când prietenii. Și lumea mă critică, pentru că prietenii mei sunt simpli figuranți și copii. Toată lumea găsește că nu sunt destul de demnă, pentru că nu-mi place să fiu snobă și pentru că refuz să văd pe toți acei oameni cari mă ignorau înainte de a fi Clara Bow, marea vedetă.



Clara Bow

Foto Paramount

Clara Bow se sculase în picioare și se plimba prin odaie. Acum, ea se sprijină pe un colț de masă:

— Muncă, muncă, mereu muncă. Asta-i viață? Nu am călătorit nicăeri, nu cunosc nimic. Numai o vacanță de șase săptămâni la New-York, unde nu mai fuseseam încă din vremea copilăriei. Și o excursie la Aqua Caliente.

Aceasta-i tot! Crezi că voi fi mai fericită în Europa, departe de Hollywood, departe de toți cunoscuții și de toți prietenii pe cari îi am aci? Contractul meu va mai dura încă doi ani.

Nu cred că societatea îl va mai prelungi, căci vocea mea nu este câtuși de puțin fonogenică. Dealtfel, oricum, eu nu as juca în filme vorbitoare, fiindcă cred, că tot farmecul artei mute a pierit de la apariția microfonului în studiouri. Publicul pare că este de altă părere; totuși eu nu voi mai filmă după expirarea angajamentului meu.

Apoi cred că voi avea destui bani pentru a mă putea retrage și recrea. Ce vrei! Acesta-i viața unei mari vedete, încheie ea.

Da, aceasta este viața unei mari vedete, dar numai dacă această vedetă este Clara Bow, și nu oricare năpusă dintre acelea care se găsește cu miile în studiourile din California.

Dar Clara Bow este mai mult decât o vedetă oarecare de cinematograf. Ea are speranțe noi ambițiuni noi. Detestă monotonia rolurilor pe care trebuie să le joace și a căror superticialitate o doare, căci ea crede că ar putea interpreta roluri de adevărată artistă, de mare vedetă.

De aceea, Clara duce o viață retrasă și modestă și caută să se puie la adăpost de clevetirile din toate părțile, de publicitatea care o exasperează, de succesul care o plictisește, căci cea mai populară stea a Americii nu este decât un copil obosit de viață, care caută odihna și fericirea...

Georg.

JETTA GOUDAL, FEMEIA LEOPARD

După doi ani de încercări infructuoase de a dirija pe Jetta Goudal, marele regisor Cecil B. de Mille a renunțat și s'a declarat învins. Cu toată enorma autoritate pe care i-o conferă funcțiunea sa în studiouri, el n'a putut să reducă la dimensiuni normale excentricitățile aceleia pe care camaradele ei o numesc „femeia leopard“.

Jetta nu suportă nici o constrângere și nu cunoaște decât o lege: aceea a fanteziei. Vestitul „self-control“ american îi face posibile cele mai mari excentricități; compania Paramount în 1928, o declară incapabilă de a-și interpreta corect rolurile. Contractul fu reziliat. Jetta dădu în judecată casa Pa-

ramount, câștigă procesul, dar pierdu rangul de „stea“.

Totuși alte companii (United Artists, M. G. M), au angajat-o pentru unele filme.

Se spune — și s'au făcut pariuri — că pentru viitorul film al „femeii leopard“, regisorul își va lua ca ajutor pe un imblânz tor de circ.

MARY PICKFORD SCRIE SCENARIUL

Mary Pickford este una din cele mai admirate stele ale ecranului; este iubită și bogată, ca în poveștile cu zâne; nu se dă o serbare, nu are loc o festivitate, fără ca ea să nu fie invitată. Ce mai

lipsea renumelui său? Nici mai mult, nici mai puțin decât o poveste frumoasă semnată: Mary.

... Și iată cum, Mary Pickford a ajuns să scrie scenariul viitorului ei film. Va fi vorba de o tânără fată din Texas; îi vom cunoaște aventurile, durerile și — bine înțeles — fericirea, căci totul se va termina cu bine.

Mary Pickford e doar atât de frumoasă!

Ș T I R I

Viitorul film al lui Maurice Chevalier, „La Grande Mare“ va avea două versiuni: engleză și franceză.

\* Clara Bow a obținut locul întâiu la concursul de vedete organizat de ziarul „Exhibitors Herald“.



Greta Garbo în primul ei film vorbitor: „Anna Christie“

Foto Metro-Goldwyn



## CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

## Aparat de sondaj

înregistrând la suprafață adâncimea mării, în timpul navigării unui vas

Cunoașterea exactă a profunzimii mării are o însemnătate covârșitoare pentru navigație. Nenumărate sunt naufragiile cauzate de stâncile submarine, a căror prezență navigatorii n'o pot bănuși. Noaptea, sau pe timp de ceață, vasele împinse de curent în spre țarm, se împotmolesc cele mai adeseori, dacă nu se cunoaște precis adâncimea de care dispun.

Toate vasele sunt prevăzute cu aparate de sondaj; dar până în ultimul timp, mănuierea lor era destul de anevoioasă și puțin eficientă.

Afară de procedeele simple s'au mai inventat astăzi diferite alte aparate, spre a se obține rezultate cât se poate mai precise. Sonda „Thomson” de pildă, este formată dintr'un tub de sticlă deschis în partea sa inferioară, în care se află introdusă o cantitate de cromat de argint.

Când tubul se scufundă în apă, apa năvălește în interior, comprimând aerul închis în tub. Nivelul ascensiunii sale este marcat prin transformarea culorii brune a cromatului de argint în culoarea albă a clorurii de argint; aceasta sub acțiunea sării conținută de apa mării. Dela această înălțime se poate ușor deduce, aplicând teoria lui Mariotte, profunzimea la care a pătruns tubul. Cu acest procedeu se obțin rezultate exacte până la o adâncime de cel mult 200 de metri.

Acest procedeu, precum și altele mai perfecționate, permit sondaje relativ destul de precise. În toate cazurile însă, este cam prea lung, mai cu seamă pentru profunzimi mai mari. În cele mai



Autoportret inedit al maestrului Grigorescu (original aflat în colecțiunea d-lui prof. N. Ionescu din București) (orig. 40x32)

în consecință, acul oscilografului marchează două deviațiuni sau grafice, a căror depărtare una de alta, ne dă după o scară determinată, adâncimea apei.

Un inginer american, Herbert S. Dorsey, a inventat un nou aparat de sondaj, bazat pe principii analoge și pe care îl numește „fathometer”.

Funcționarea acestui aparat, care are legătură atât cu oscilograful cât și cu amplificatoarele termo-ionice, este ținută deocamdată secret. Pare însă că el dă rezultate absolut precise și permite de a se obține adâncimea în timpul mersului vasului cu o repeziune uimitoare.

Cliseul nostru dă înfățișarea acestui aparat, precum și pe inventator, d. Herbert S. Dorsey.

## FOTO-ELASTICIMETRIE

Cunoașterea precisă a distribuției eforturilor interioare în piesele unei mașini sau în elementele unei construcții este extrem de importantă pentru inginer.

Această distribuție se poate obține prin calcule, însă foarte lungi și câte odată nesatisfăcătoare.

Soluția completă nu poate fi obținută decât construind piesa și experimentând, lucru iarăș greu și costisitor.

Spiritul inventiv al omului a născocit însă și în acest caz soluția ingenioasă.

Metoda actuală constă în a examina în lumină polarizată un model construit dintr'o materie transparentă omogenă și reproducând în materialul sistematice elastic (piesă) real ce trebuie studiat.

Această materie transparentă isotropă este monorefringentă în stare normală și devine birefringentă când este supusă la deformațiuni elastice. Această birefringentă, ce subsistă atât cât deformațiunea elastică subsistă, ascultă de legi simple, permițând nu numai observațiuni calitative, ci și măsurarea precisă a constrângerilor elastice.

Materia transparentă a fost la început sticla, însă acum i s'a substituit în mod foarte avantajos nitroceluloza și bakelita care se lucrează mai ușor și sunt și mai active din punct de vedere al birefringenței decât sticla. Primul care a întrebuințat această metodă a fost d. Mesnager, cu prilejul unui pod ce trebuia construit. D-sa a reprodus la scară modelul ce și propunea să construiască și în douăzeci de zile de examinare în lumină polarizată a obținut distribuția eforturilor elastice corespunzătoare la diferite ipoteze de încărcare.

Actualmente metoda consacrată în Franța a trecut oceanul și două mari laboratoare au fost construite și consacrate operațiilor de foto-elasticimetrie: Institutul tehnic din Massachusetts și laboratorul dela General Electric Company din Statele Unite.

## UN MECANIC DE LOCOMOTIVA NUMIT PRIMAR

Mecanicul englez de cale ferată Alan Davies, a fost numit în funcția de primar al orașului Wolverhampton.

Compania de cale ferată, în serviciul căreia este de 42 ani, i-a făcut toate înlesnirile, ca să-și poată îndeplini noua funcție.



dese cazuri este extrem de important de a fi edificați imediat asupra adâncimii existente sub vasul cu care plutim.

Spre a rezolva această problemă, au fost imaginat diferite procedee, unele chiar foarte ingenioase, cum este de pildă cel al profesorului Langevin, utilizând undele ultra-sonore. Se știe că aceste unde se propagă în apa mării cu o viteză de 1.500 metri pe secundă. Alte aparate sensibile primesc și înregistrează ecoul unui semnal ultra-sonor emis pe suprafața vasului; timpul ce se scurge între emisia semnalului și ecoul său, permite de a se calcula pe dată adâncimea.

Ultra-sunetele au fost utilizate într'un chip foarte ingenios de către inginerul hidrograf Marti, care a creat un aparat înregistrator de sondaj continuu. În interiorul acestui aparat, un oscilograf electromagnetic este montat la extremitatea unui suport care se învârtițește cu o viteză constantă în jurul axei acestui braț. Acul oscilografului marchează învârtindu-se, un arc de cerc pe o foaie de hârtie care se desfășoară și ea printr'o mișcare regulată. Curbele astfel trasate, sunt paralele și foarte apropiate unele de altele. Sgomotele al căror ecou urmează să fie înregistrat sunt declanșate de unul la fiecare învârtitură; oscilografii înregistrează sunetul la pornire, precum și ecoul acestui sunet;



Cavalcadă matinală în împrejurimile Londrei



## PUIU

Sunt aristocrați ai artei, născuți nababi în calitate și porniri și pe care viața mediocră îi chinuște ca o ha'nă strâmtă, pe un corp viguros.

Sunt creaturi care — întocmai ca iubita lui Baudelaire—care era făcută din aur, din oțel, din lumină și diamante — sunt rezultatul unui amalgam în care nu intră decât materii superfine, melodioase, sensibile, ce au nevoie de un cadru splendid pentru a da tot efectul, toată strălucirea de care sunt capabile.

Sunt natuți de elită, ce răsar într'un relief energetic, ori cât ar fi de ingrată poziția în care le-a pus viața.

Țara noastră asistă cu liniște fără să-și dea bine seama de însemnătatea lucrului, la un prodigiu cotidian, la un efort titanice, la o realizare unică, și acel prodigiu este Puiu Iancovescu, acea realizare este teatrul lui, acel efort este gigantul lui efort spre frumos și mare.

În mijlocul unei societăți obscure cu instincte vulgare și viață mediocră, minunatul Puiu găsește mereu mijlocul — și numai el știe cum! — să se realizeze, să ne dea din bogățiile aristocratice sale făpturi artistice, cel puțin o parte din fermecătoare bucurie. Căci el a înțeles că natura l'a făcut pentru a fi un pivot și o unitate izolată și că îi trebuie o platformă care să fie un mic univers cu sateliți și planete în jurul unui astru unic. El a înțeles că este o individualitate solitară, că i-a fost conferită onoarea, greu de purtat, de a fi un șef.

Într'o revistă jucată de curând pe o minusculă scenă, autorii ce mănuesc spiritul ca pe o bătă, credeau că scot un efect de primul ordin, vorbind de buzunarele goale ale lui Puiu...

Au milioane imbecili! Nemernicii gândirei și calicii sufletului!... Geniul este singur cu lupta lui titanică ce se înfăptuește tainic în culisele sufletu-

lui său, pe când pe scenă spumegă numai spuma ușoară a tragice elaborări, scânteie spiritul și hohotește râsul vesel — râsul aprig al vremelniceia pa'aje.

Au bani netoții...



Puiu Iancovescu văzut de Sell

De aceea găsești artiști ca Puiu în pivnițele vechi neacrisite și umede ale teatrelor bucureștene, pe când sufletul lui visează la teatrul „lui”... la teatrul pe care l'ar face... dacă...

— Aș vrea să fac un teatru cu apă caldă și săpun!... zice Puiu închizând într'un spirit după obiceiul lui, o dorință unanimă și prozaică. Aș vrea să fac un teatru cu cabine acrisite și însorite, cu sala aurită, cu scenă confortabilă, cu decoruri pictate de artiști mari, cu mobilă autentice!... Aș vrea să fac un teatru cu artiști bine plătiți, cu personal bine stilat și mașinării perfecționate.

„Și acolo, în teatrul meu, aș vrea să joc într'una, până la o sută de ani, să nu mai mor și să joc... să joc... să joc...”

„Amorezi, bătrâni, crai sau ramoliți, valeți sau principi, mi-e atât de drag teatrul, că n'ași găsi nici-odată capătul rolurilor pe care doresc să le interpretez.

Numai să joc”.

Într'adevăr. Cei care au urmărit cariera scântee-toare a lui Puiu își amintesc că e poate singurul artist pe care n'meni nu l'a văzut obosit, sau plictisit în scenă. Nici odată n'a fost mai prejos de el însuși. Cu săli pline sau cu săli goale, în matineuri problematice, ca rețetă, sau în premiere elegante, Puiu e de o potrivă de bine dispus.

E de ajuns să vadă fășia fascinantă de lumină a rampei, pentru ca patima de teatru să-l stăpânească din nou, întreg. Și probitatea lui artistică e atât de mare, că ar juca la fel, pentru un singur spectator așezat la galerie ca și pentru familia regală.

Dar opera lui nu e apreciată la justa ei importanță și talentul lui cu multe fațete, mobil, viu, capricios, scântecător și cald, care-l clasează primul fantezist al țării noastre, nu-i aduce protecția nici unui nabab care i-ar clădi teatrul de aur,—lana de aur, a Argonauților, — după care oftează în subteranele umede, insalubre și triste, în care talentul lui elaborează minunile de cizelare și grație, pe care le admirăm noi din sală!

Lucrezia Kar.



D. N. Titulescu, ministrul nostru plenipotențiar dela Londra, care a obținut cunoscutele succese în chestia optanților la conferința dela Haga

## UN „DINOSAUR” DE ACUM TREI MILIOANE ANI

Acum câteva săptămâni, ziarele au publicat știri, că la Tetuan în Maroc, s'a găsit scheletul unui dinosaur care ar avea o vechime de cel puțin trei milioane ani.

Societatea paleontologică din Londra, care a trimis pe doi din membrii ei în Maroc, a reușit să stabilească, că nu este vorba de un dinosaur, ci de o mașină agricolă, care a fost îngropată probabil în pământ, în timpul războiului cu cabili din Rif. Un reporter fantezist a dat dinții de fer ai mașinei drept coastele dinosaurului, și așa se face știință!

## CEI MAI BĂTRANI OAMENI DIN IUGOSLAVIA

Cei mai bătrâni oameni din Iugoslavia au fost descoperiți de curând. Amândoi sunt țărani și trăiesc în Serbia de Sud, în apropiere de Kumanovo și Ibeg. Unul are peste 136 ani, n'a fumat și nici n'a băut alcool în viața lui și cântărește acum 30 kg. Celălalt are 126 ani, a avut 16 copii, dintre cari nu trăește decât fiul său mai tânăr, în vârstă de 70 ani. A trăit 70 ani cu soția sa.

El a spus ziariștilor că a fumat întotdeauna și nici nu s'a dat înapoi să bea spirtoase și vin.

## PROTECȚIA PIETONILOR

Noctambulii orașelor mari sunt din ce în ce mai expuși din cauza automobilelor, cari circulă în timpul nopții, cu o viteză din ce în ce mai mare și sună din clacsoane, fără să se sinchisească de somnul locuitorilor.

Poliția din Manchester a căutat însă să ocrotească pe pietoni de furia șoferilor. Astfel, în acest oraș, fiecare stâlp pe care sunt instalate becurile electrice este prevăzută cu un buton.

Este suficient, ca pietonul să apese de acest buton și apare imediat o lumină portocalie, care atrage atenția șoferilor să micșoreze viteza; lumina se întărește din ce în ce până devine de culoare roșie aprinsă, ceea ce înseamnă că automobilul trebuie să oprească. Pietonul este atunci în siguranță și poate trece strada fără grijă.

## UN DENTIST LA ESCHIMOȘI

D-rul L. M. Waugh, director al școlii dentare a Universității din Columbia (Statele Unite), a plecat într'o călătorie de studii în Alaska.

De câțiva ani, eschimoșii suferă de dureroase abcese la dinți; faptul este anormal, căci eschimoșii

sunt considerați, că au cei mai sănătoși și mai frumoși dinți din lume.

D-rul Waugh este de părere că adoptarea de către eschimoși a regimului alimentar al popoarelor civilizate este cauza acestui rău.

Din timpuri imemorabile, eschimoșii s'au hrănit numai cu carne crudă, pești, focă, castor; copiii, când erau cumiți le dau ulei sau grăsime de balenă spre a-i fortifica. Dar civilizația s'a infiltrat printre acești eschimoși; ei mănâncă mâncări gătite cu zahăr și amidon, două substanțe, cari par să fie foarte funeste smalțului dinților. Copiii încep să prefere melasa, ulciului de balenă. Și iată de ce dinții eschimoșilor au început să se strice.

Misiunea d-rului Waugh este pur științifică: duce cu el destule anestezice și instrumente, spre a ușura pe noii civilizați, cari trebuie să blesteme, în sine lor, progresul și urmările sale supărătoare.

Nu trebuie să ne închipuim că chirurgical american își va acoperi cheltuelile voiajului, cerând bani pentru consultații.

Din contra, el va trebui să ofere pacienților tot felul de lucruri, ca să-l lase să-i opereze.



O bătaie de flori la Pasadona, (California) — Don Gaspar de Portola, călărind pe un cal împodobit în întregime cu trandafiri



## FEMEIA ROMÂNĂ

A fost un timp când cel mai mare elogiu ce se putea a duce unei femei române era următorul:

„A stat la ea acasă și a tors lână“.

Dar aceasta era pe vremea când generalii mâncau sfeclă dintr'un blid de lemn și repede s-a săturat femeia română de această ocupație, găsind că viața mondenă oferă mai multă atracție.

E adevărat că matroana cucerise în batrâna Romă dreptul la distracții. Spre deosebire de femeia greacă, ce nu părea să ginece decât în cazuri excepționale, Româna era liberă să petreacă și să se distreze cum credea de cuviință.



Toaleta femeii române, din această cauză joacă un rol foarte important, luxul fiind în floare pe vremea Imperiului. De cum se scula, un stol de slave o înconjură, fiecare având rolul său bine determinat, conform cu specialitatea sa: slave speciale pentru fard, care era în mare favoare, rețetele de diverse cosmetice, rămânând celebre până azi: altele pentru bijuterii, femeia română căpătând sub influența Orientului gustul găteii excesive; în fine, dintre cele mai importante erau slavele coafeuze, coafura fiind în acel timp una dintre cele mai grele științe. Edificii întregi se ridicau cu artă, ajutând la aceasta și peștii măestre, confecționate din părul blond, căci așa voia moda atunci, ca românele să fie blonde — deși ratura le crease brune. Și vai de sclava, care nu înemerea coafura visată de eleganta stăpână! Nu era de mirare ca să fie maltrată, adesea chiar înțepată cu acele de cap. O elegantă și-a torturat coafeuza așa de erud, încât împăratul Adrian a gonit-o din Roma pe timp de șase ani.

Odată împodobită, se urca în lectică și pleca să se plimbe. Una din distracțiile favorite era să asiste la jocuri și la lupte, unde ocupau locurile cele mai de frunte — urmărind cu pasiune cele mai crude spectacole. Gladiatorii se bucurau în ochii lor de un prestigiu enorm și când o nobilă română se îndrăgosti de un gladiator, fugind cu el în Egipt, societatea nu s-a mirat că femeia și-a putut părăsi sotul și copiii, — ci, că a putut renunța la spectacolul jocurilor și luptelor.

De gospodărie femeia nu se ocupa: avea destui sclavi, care să-i poarte de grije. De copii? Mai puțin. De la naștere erau incredințați unor slave grece și mai târziu învățătorilor — tot sclavi și tot greci — și aceștia aveau să se ocupe de ei dându-le educația și instrucția necesară. Românele nu făceau aceasta neapărat din rea voință, dar așa cereau moda și moravurile. Astăzi ar fi o crimă să ridici viața unui copil, chiar infirm; atunci copilul ce nu reprezenta un tip perfect sănătos, era înecat; sau dacă într-o familie erau prea mulți copii, nu se mira nimeni când tatăl puneă copilul nedorit la poartă și un trecător îl lua pentru a avea un sclav eficient. Morala este în funcție de moravuri, și așa erau moravurile atunci!

Deci femeia, neavând ce să facă, se distra. La ora trei când și bărbații terminau ocupațiile, toată lumea se întâlnea la baie — marea ocupație și distracție a poporului roman; aici făceau băi calde și reci, piscine de înotat, băi de aburi, dar găseau și lux, conversație, frivolitate, distracție.

După baie venea prânzul ora cea mai agreabilă a romanilor, pe care o prelungeau până noaptea târziu. Lungiți pe banchete, în compania femeilor frumoase și luxoase — căci romanul se ducea la ospățuri cu soția — mâncau felurile cele mai curioase, beau vinurile cele mai generoase, în timp ce conversația scânteia de vervă, în timp ce poezii recitau versuri, sau slave blonde-pale și negre etiopiene dansau.

Că adesea se trecea măsura în aceste distracții, n'avea nici o importanță, scopul vieții fiind plăcerea.

Femeia română în aceste timpuri își cucerise libertatea deplină — își administra averea singură, cu ajutorul oamenilor ei de afaceri, cari o apărau de aviditatea eventuală a sotului și atunci când nu era mulțumită, era liberă să divorțeze, drept de care românele beneficiau cu prisosință. Zilnic, *Jurnalul Romei* menționa un nou divorț, deși nu vorbea decât de cele din lumea mare.

Dacă moravurile acestei epoci celebre erau prea corupte sau nu, e greu de spus, căci uzul este să se menționeze numai lucrurile urâte, ele făcând mai multă valvă; dar cert este că femeile de talia Corneliiei, mama Gracilor, tindeau să dispară din orașul fiului lui Venus, unde plăcerea domnea a tot puternică.

AURA SACHELARIE

## CRONICA MEDICALĂ

## DESPRE ALCOOL ȘI ALCOOLISM

## III

Intr'adevăr, oricât de ușoare ar fi urmările unei astfel de intoxicații, ea dă totuși naștere la o perturbare a organizmului și mai ales la o excitație extrem de penibilă a sistemului nervos, care se manifestează prin agitație, vorbărie, incoerență, urmate de obicei de un somn adânc. În calitate mare alcoolul poate duce la pierderea cunoștinței și la perturbarea profundă a tuturor funcțiilor, mai ales dacă intoxicatul este expus la frig. În astfel de cazuri se poate produce chiar moartea. O inscripțiune funerară, datând de acum 2000 de ani, compusă de un poet grec sub formă de epigramă și destinată unui individ mort din cauza acțiunii combinate a alcoolului și a frigului în timpul unui acces de beție acută, sună astfel:

„Trecător, ascultă povăța lui Orton din Syracuse. Nu călători nici-odată pe nopțile de iarnă când ești beat. Căci, vezi-tu, asta mi-a fost amara soartă: În loc să mă odihnesc în patre, zac aci pe pământ străin“.

Consumarea repetată a alcoolului duce la alcoolism cronic. În acest caz, individul simte o adevărată nevoie să înghită zilnic, sau la anumite intervale, o doză, care poate fi chiar foarte mare, dintr'o băutură alcoolică concentrată și care dă loc la dănsul la o turburare a creierului, despre care își dă seama el însuși, sau pe care numai alții o bagă de seamă și în sfârșit la modificări organice. Turburările la care dă naștere alcoolismul cronic sunt extrem de variate.

Pierderea poftei de mâncare, digestiuni lenevoase, grețuri, vărsături dimineața pe nemăncate, uneori diaree rebelă, voce răgușită și mai ales variate turburări nervoase: amețeli, furnicături prin mâini și prin picioare, slăbirea vederii și a memoriei, tremurături și halucinațiuni. Somnul alcoolicului este adesea turburat de visuri îngrozitoare; sare din somn speriat și are halucinațiuni ale vederii: vede fugind prin fața sa animale (șobolani, șerpi, etc.). Mai târziu pot apare complicațiuni la ficat (ciroză alcoolică), paralizii, ramolism cerebral, sau așa numitul *delirium tremens*.

Alcoolicii sunt niște indivizi bolnavi și prin urmare nefericiți. Alcoolicul este nenorocit, fiindcă își dă seama el însuși că este prizonierul patmei sale.

Interesant de știut este, că și animalele pot căpa gustul băuturilor alcoolice; ba încă în așa grand că atunci când li se oferă ocazia, se folosesc de ea cu o adevărată inteligență. Se citează ca exemplu calul unui cârciumar, care căzând în pivnița cu vinuri fu găsit în mijlocul unei grămezi de sticle sparte și dând cu piciorul în butoaie. Ridicat, căzu din nou Era complet beat. Stăpânul său băgase de seamă de mai mult timp, că animalul avea amețeli și că adesea cădea. Cu ocazia unui surmenaj, se dăduse calului pentru a-l întări ovăz cu vin. Dar sluga leneș îl făcuse să bea vinul din sticlă, în loc să-l amestece cu ovăzul. Intr'o seară, inteligentul animal se desfăcu, întoarse cu dinții clanța ușii și de-vastase pivnița cu băuturi.

(Urmare în numărul viitor).

Dr. Emanoil Dorna

## O BARCA-MOTOR CU ARIPI

Un anume Paul K. Dudley ar fi inventat o barcă-motor cu aripi, care ar putea să alunece la suprafața apei, cu o viteză de 155 kilometri pe oră. Dudley a spus că va încerca să treacă Atlanticul, în vara viitoare, cu această barcă. Aripile nu vor servi la ridicarea bărcii în aer, ci o vor ridica, atât cât va fi necesar, ca să alunece la suprafața apei. Barca va fi lansată la Quiney, lângă Boston. Ea are o lungime de 15 metri și seamănă cu o sanie. E prevăzută cu trei motoare, dintre cari două motoare „Liberty“ de 450 H. P. și cu motor cu rotație de 150 H. P.

După câteva încercări în baia Quiney, „Dudley Aere Speed Boat“, sau cum a fost numită „Vulturul de argint din Boston“ va pleca la New York și de acolo la Miami. Dacă încercările vor corespunde așteptărilor, barca va întreprinde călătoria peste Atlantic. Ea este construită din material atât de solid, încât poate rezista și la uragane puternice, mai ales că prin aceea că alunece la suprafața apei, rezistența apei este aproape inexistentă, sau cel puțin mult mai redusă, decât la alte vase.



D-ra Elisabeta Lisitzsen a fost numită atașată de legăție de către ministerul de externe finlandez. Este prima femeie diplomată din țările scandinave

# Dinți albi: Chlorodont

Admirabila Pastă de Dinți Chlorodont cu gustul răcoritor de piperment, dă dinților o culoare albă strălucitoare, protejând în același timp dentinul lor prețios; ea dă dinților strălucirea fildeşului, ajută prin compoziția ei cu oxigen curățirea naturală a gurei și înlătură mirosul urât.

Nu cereți decât Chlorodont veritabil și feriți-vă de orice ce alt produs similar.

Laboratorium Leo Ing. Theodor de Stipek, Brasov, Ciocrac 2





Edwina Booth

### PENTRU OCHII EI FRUMOȘI

#### DESPRE ELEGANȚA ÎN GEST

Un poet a spus într'un vers lapidar:

„Et la grâce plus belle encore que la beauté punând mai presus de frumusețea propriu zisă, grația, adică farmecul ce emana din mișcări, din umbrietă, din partea sufletească a femeii, din ansamblul personalității sale.

Fie-care dintre noi am cunoscut femei de o frumusețe splendidă, care captivau atenția la prima vedere, dar care îndepărtau repede ori-ce simpatie, prin răceala lor, prin lipsa de grație, printr'o țepănoșie în atitudine și o uscăciune de suflet, ce nu dau naștere aceluia fluid magnetic din care se naște afecțiunea.

Pe când altele, mai puțin frumoase, sunt înzestrate cu o atracție magnetică, cu un farmec delicios, sunt înconjurată de simpatie și iubire.

Care să fie sursa secretă a acestor grații și farmece? Care să fie misterul din care pornește această atracție?

Eu cred că sunt femei care au o voință de a place, căreia subordonează ori-ce acțiune a vieții, ori-ce mișcare a trupului lor. Ele se studiază pentru a-și pune în valoare calitățile, se supraveghează pentru ca nici o atitudine disgratioasă, nici un gest inestetic să nu tulbure armonia persoanei lor și ajung la un ritm al mișcărilor, la o poezie extraordinară a atitudinilor. Ele știu să-și ascundă de minune defectele și să impună linia lor estetică admirației celor ce le cunosc.

— Ce ființă fermecătoare!.. auzi spunându-se în urma lor.  
Fermecătoare pentru că a voit să fie astfel, pentru că „a

știut“ să se creieze din nou uzând de elementele date de natură perfecționându-le și exagerându-le efectul.

Pe când alte femei se încred prea mult în darurile naturii, în frumusețea lor și nu mai caută să facă nimic pentru a adăuga acestei frumuseți pure și simple, o atracție spirituală.

În America sunt școli de estetică, școli de frumusețe. Măștrii acelor școli, de cele mai multe ori doctori în medicină și chirurgie, examinează pe fie-care femeie ce se prezintă, în plină lumină și cu minuțiozitate.

— D-ta, doamnă, ai un păr rar și de o culoare prea puțin interesantă, ai sprâncenele rău trase, ai ochii prea mici. Iată defectele ce trebuiesc atenuate.

Și pacienta urmează un tratament care preschimbă părul ei de o culoare ștersă, într'o coamă de aur, sau aramă, sprâncenele ei în două arcuri perfecte și învață să-și preschimbe prin farduri fine forma ochilor.

Sau:

— D-ta, domnișoară, ai o ținută urâtă, stângace, un umbrietă disgratioasă. Nu știi să râzi frumos, vorbești precipitat și antipatic.

Și în mai multe ședințe, profesorul preschimbă aceste defecte în calități. Apoi sunt tratamente pentru afinat o siluetă prea greoaie, o talie pătrată, niște picioare prea groase.

Dar aceste cursuri deși foarte folositoare, nu sunt eficiente, dacă femeia n'a făcut asupra ei însăși un studiu amănunțit, observându-se cu îndârjire, pentru a-și descoperi defectele și a vedea ce este de făcut pentru a le înlătura.

Prin comparația cu celelalte semne ale noastre, vedem ce ne lipsește și ajungem la o cunoștință profundă și lipsită de iluzii vane, a persoanei noastre.

Și odată ce ne cunoaștem defectele, printr'o sfoțare de voință de ori-ce clipă, printr'o reeducare inteligentă, ajungem să ne schimbăm felul de a vorbi, de a ne prezenta, să înlăturăm un umbrietă urât, o voce stridentă, niște gesturi vulgare.

De câte ori ai o impresie respingătoare, când vezi o ființă splendidă ca fizic și care vorbește, se mișcă, râde și privește, ca o vulgără femeie de mahala! Efectul magic al frumuseții dispăre și gândești:

— Ce păcat că e frumoasă!

L. K.

### JARTIERELE LUI FRANKLIN

Frumosul parc delà Passy din Paris era renumit în secolul XVIII pentru apele sale feruginoase. Numeroși vizitatori, între cari se citează numele regentului, al ducelui du Maine, al ducelui de Cellamare și printre cei din urmă, Franklin își făceau cură bând aceste ape.

Nu se jucau la Passy, nici cărți, nici ruletă, nici cășori. Distracțiile pe vremea aceea erau cu totul nevinovate.

Una din cele mai atrăgătoare era, „jocul jartierelor pierdute“.

Când se însera, una din vizitatoare își pierdea jartiera. Cel care o găsea trebuia să caute prin încercări asupra celor de față, pe posesoarea jartierei.

Jocul acesta ofensă pe Franklin care era un om foarte pudic.

După moartea lui, s'au găsit, printre obiectele rămase pe urma lui, vre'o 30 de jartiere pe care le găsisse la Passy și nu încercase să le înăpoeze celor cari le pierduseră.



Bessie Love

Foto Metro-Goldwin



## UMORISTICE



— Doctore, mă-eaua pe care mi-ai pus-o, mă înnebunește de durere!...  
— Doar ți-am spus că ea nu se deosebește cu nimic de una naturală...



— Nevastă, dacă mori înainte de a mă reîntoarce dela lucru, te rog să stingi lumânarea...



— Aneto, ne-ai servit 30 de ani cu credință! De azi înainte faci parte din familia noastră și nu vei mai primi ieafă.



— Tata, iar a nu sunt berze; cine aduce copii?...  
— Vin prin radio...

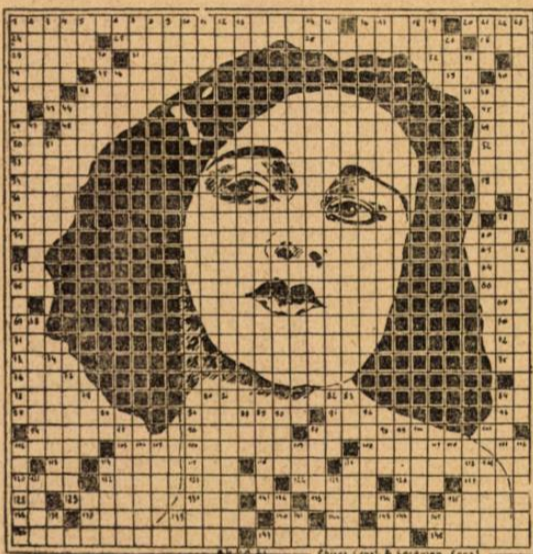
## JOCURI

## AL 12-LEA CONCURS

SERIA II-a

## 1. MISS ROMANIA

de Chicoș Constantin și Caramon Constantin



**Orizontal:** 1) Publicațiune românească, care a ales pe „Miss România 1930”; 16) Somn mărunț de tot; 20) Bălceu (Munt.-Prahova); 24) Nu încă (adv.); 25) Țară în America, unde se va alege „Miss Universum 1930”; 26) Cum se numește întrevăderea dintre „Miss România 1930” și d. „Ion Tik?”; 28) Calif arab; 29) Caracter; 31) A publica o carte; 32) Cu aplicațiune practică; 34) Răsăria; 35) Ceva foarte puțin (pl. fig.); 39) Cetate legendară; 40) Urină; 41) Casă (fig. inv.); 42) Oraș în Franța, unde are loc concursul de frumusețe pentru alegerea „Miss Europei 1930”; 37) Versat; 43) Partea adusă în activul unei societăți; 45) Tigăița puștii; 46) Cu mare greutate; 48) Specie de papagal; 49) Preot evreu; 50) D scurs; 52) Râu în Europa; 53) Nedrept; 54) Venit domnesc dela minele de sare; (od.); 55) Adverb; 56) Anagrama din *Nou*; 57) Trecut prin foc; 58) Notă muzicală; 59) Promune; 60) Literă grecească; 61) Vârste; 63) Notă muzicală; 64) Roman de A. Vlahuță; 65) Primește; 66) Popor; 67) Adică; 69) Literă slavonă; 70) La pântece; 71) Pronume (inv.); 72) Conjunție; 73) Personaj biblic; 75) Pronume (inv.); 76) Gramadă lunguiață; 78) Folositoare; 80) Conjunție; 82=80 oriz.; 84) Secol; 85) Chefali; 87) Lupta concurențelor pentru titlul de „Miss România 1930”; 92) Verb; 93) Pronume; 94) Protecțiune (fig.); 96) A depinde (fig.); 97) În ce continent se află orașul unde se va ține concursul mondial de frumusețe?; 101) Interjecție; 102) Zeița frumuseței; 103) Grandios (fig.-ironic); 106) Erori de sintaxă; 108) Iarbă cosită ca nutreț pentru vite; 111) Interjecție; 113) Măsură agrară; 114) Un fel de joc în șah (pl.); 115) Sau; 116) Vezi! 117) Oraș, unde s'a ales *Miss România 1930*; 120) Oraș în Italia; 122) Pictor român (1827—1891); 123) Luntre ușoară; 124) Arbore înrudit cu paltinul; 126) Numele unei hore; 127) Lac în Africa (inv.); 128) Oblon ce se ridică și se lasă; 130) Dispari; 131) Notă muzicală; 133) Oraș în Elveția; 135) Recipient; 136) Rachiu obținut prin destilarea melasei; 138) A innegri; 139) Morală; 140) Posed;

142) Negație; 143) Mamă (Mold.); 146) Starea condițiilor necesare într-un te de *Miss România 1930* spre a fi aleasă; 147) Ce fel de concurs a organizat „*Ilustrațiunea Română*”; 148) Fluviu în Guinea.

**Vertical:** 1) Ce fel de concurs e acel organizat la Rio-de-Janeiro și unde participă toate frumusețile lumii?; 2) Desiș într-o pălure; 3) Reunire de rămurele ce pleacă dintr'un cotor și se respiră ca razele unei umbrelor; 4) Staul; 5) Dacă nu „mie...”; 6) Pref. x; 7) Al treilea (od); 8) Un fel de rămășag mnemonic; 9) Stropești; 10) Cuiu; 11) Rege din Israel; 12) Verb; 13) Zeitate; 14) Interjecție; 15) Adverb; 17) Conjunție; 18) Dar; 19) Arie; 21) Țăranca (Olt.); 22) Vas; 23) Oraș, unde se va alege *Miss Universum 1930*; 27) Literatura franceză (1812—1882); 30) Demnitate papală; 33) Pronume; 36) A muri; 40) Ballachin; 42) Plata unei scrisori; 38) Apă mult vărsată pe jos; 44) Azimă; 47) Ce a avut „*Miss România 1930*” până la posedarea titlului? (sing.); 51) Rasă asiatică; 58) Numele și pronumele „*Miss României 1930*”; 60) Domn al Munteniei, ginerele lui Neagoe Basarab; 62) Acțiunea de a face cel dintâi un lucru; 63) Mare ziar românesc, sub patronajul căruia apare „*Ilustrațiunea Română*”; 68) Sumă vărsată, spre a stinge treptat o datorie; 74) Jurisdicțiunea lucrurilor morale (fig.); 77) Anexat; 79) Fluviu în Franța (inv.); 80) Am scăpat de el; 81) Care procede prin analiză (pl. fem.); 82) Martir prin Dioclețian (287); 83) Oraș în Germania; 84) Familie princ. ară italiană; 86) Pronume; 87) Căjuie (Al.); 88) Interjecție; 89) Se zice de literele majuscule întrebuințate în vechime pentru inscripțiuni; 90) Cetate ocupată de turci, a-nume în Muntenia; 92) Toate armele unui soldat; 95) Popor; 97) Lac în România; 98) Animal; 99) Reunire politică; 100) Nume a 6 papi (772—1523); 102) Frumusețe admirabilă (f. g.); 104) Demn de a fi iubit; 105) Fluviu în Laponia; 107) A rămâne; 109) Fizionomie; 112) Cine a scris „De vorbă cu „*Miss România 1930*?”; 114) Bucată mare; 117) Medic și naturalist (1813—1863); 118) Scândura pe care se bate cu unul sau două ciocănașe, spre a se vesti anumite ore de rugăciune; 119) Cuprind; 121) Vechiul nume al județului; 125) Vorbă admisă în folclor pentru orice interdicțiune; 129) Adverb; 132) Râu în Elveția; 134) Derivat al laptelui; 135) Economist francez (1767—1832); 137) Notă muzicală; 139) Conjunție; 141) Literă grecească; 144) Două vocale; 145) Două litere din „*Menou*”.

Di slegările acestui concurs se primesc în timp de 15 zile dela apariția acestui număr. Ele trebuie însoțite de numele, pronumele și localitatea celui ce ni le trimite precum și de bonurile respective, publicate în josul paginei. Abonații le pot înlocui cu banda de abonament. Pseudonime nu se admit.

Prin tragere la sorț se vor distribui deslegatoriilor următoarele premii:

Premiul I = Lei 1500

„ II = „ 1000

„ III = Un abonament pe un an la „*Ilustrațiunea Română*”.

„ IV = Un abonament pe 6 luni la „*Ilustrațiunea Română*”.

„ V = Un abonament pe 3 luni la „*Ilustrațiunea Română*”.

## CORESPONDENȚA NOASTRĂ

D. Radu: Ca să publicați, jocuri nu se plătește.

I. Constantin: Modelul trumos, dar încrucișarea este slabă; aproape toate cuvintele sunt articulate și inversate.

V.ctor Dumitrescu. Pseudonime nu se admit sub nici un cuvânt.

V. Țițeica: Jocurile trebuiesc lucrate în tuș.

A.

## MARELE CONCURS DE FOTOGRAFII — AMATORI — SERIA III-a CONCURS DE IARNĂ —

Cu începere de la 1 Ianuarie, 1930, redacțiunea noastră a deschis seria III-a a marelui nostru concurs pentru fotografi amatori (concurs de iarnă).

Se primesc fotografii copiate numai în negru, cât mai mari și mai bine reușite, — tratând numai subiecte de iarnă (peisagii, instantanee, sporturi de iarnă etc).

Reamintim concurenților să nu trimită de că fotografiile bine puse la punct.

Cele mai bune fotografii vor participa la decernarea premiilor care, pentru această serie, se va face la 31 Martie 1930.

DOCTORUL

EMANOIL DORNA

MEDIC DE SPITAL

BOLI INTERNE ȘI GENITO-URINARE

CALEA DUDEȘTI No. 2

Consultațiuni dela 3—8

## A DOUA LOTERIE A SINISTRAȚILOR

9 zile mai sunt până la a doua tragere din 1 MARTIE 1930

grăbiți cumpărarea biletelor al căror cost este de

Lei 25 pentru 1/2 bilet și Lei 50 pentru un bilet întreg

Biletele cumpărate până la 1 Martie 1930 sunt valabile și la ultima tragere din 12 Mai 1930. — Listele oficiale cu rezultatele primei trageri din 1 Noembrie — 5 Decembrie 1929, se pot procura dela Comitetele noastre județene sau municipale (prefecturi și primării) iar în Capitală, dela sediul Comitetului Central pentru Ajutorarea sinistraților, str. Bateriilor No. 22.

Acel cari au nevoie de diverse relațiuni de la Comitetul Central, sunt rugați să anexeze la cererile lor și timbrele necesare pentru răspuns.

ILUSTRĂȚIUNEA ROMÂNĂ  
CUPON No. 9



## MODA

### ROCHIA DE SERATA

Suntem încă în carnaval și balurile sunt la modă. Sexul slab caută să-și expună, cu această ocazie, toaetele. Cate rochii noi nu sunt puse cu trica și cu speranță în același timp! Rochia de mare seara impune. Dar ea nu exclude, cu toate acestea, simplitatea. O rochie neagră poate să atragă tot atât de mult atenția, ca și una de altă culoare, cu condiție ca femeia care o poartă să fie frumoasă și să aibă o ținută majestoasă.

Negrul are, față de celelalte culori, marele avantaj de a prezenta femeile mult mai svelte decât sunt în realitate.

Un model foarte potrivit de rochie este acela cu partea de sus în formă de tunică strânsă în jurul corpului.

De la solduri, sau chiar mai de jos, rochia se lărgeste în panouri, volane, în dungi de mărime neregulată care degajează în față piciorul, iar în spate ating pământul. Mănuși negre pe antebraț — ultima noutate a modei pariziene, completează a este toaete de seară.

Decolteurile rochiilor de seară sunt în genere asimetrice. Sunt prelungite cu volane sau cape scurte, cari evocă zăpizile îngerilor.

Ca țesături se recomandă crepe-georgette, voalul de mătase, musselina de mătase, voalul triplu, în genere stoffele ușoare.

Amatoarelor de culori vii, li se recomandă roșu-capucine, albastrul-turquoise, galbenul-lămâie și verdele-migdalii, cari sunt foarte la modă.

### CLUBUL CELOR „SUB PAPUC“

S'a desvăluit, în sfârșit, secretul ce plana în jurul unui club, de curând înființat la Liverpool.

Membrii acestui club au cerut voie să țină ședințe în tot timpul nopții și cu această ocazie s'a dat pe față adevăratul motiv al reuniunilor lor. În acest club s'au întrunit 500 bărbați însurați, ca să lupte pentru impunerea drepturilor lor. Este „clubul celor sub papuc“ și în el sunt primiți, cei cari s'au obligat să lupte spre a sfărâma tirania lanțului conjugal, sau cel puțin să-și îndu'cească situația.

Intemeietorul clubului, cunoscutul maestru de biliard Bob Mc Chrystal și un mare comerciant, nume Mc Elory au putut să înfrunească cu demnitate sexul tare. Statutele clubului sunt ținute în cel mai strict secret, dar totuși a transpirat cum sunt alcătuite.

Membrii se întrunesc la „ședința de fumat“, care durează mult după miezul nopții. Ei pot să-și fumeze, apoi, în țără țigara sau pița și să cânte cântecul: „Nu ne ducem acasă“. Dar la urma urmei, ei trebuie, totuși, să facă acest drum și atunci încep greutăți. Clubul a discutat în ședințe lungi chestiunea cum se poate duce un bărbat pus sub papuc — fără pericol — târziu acasă. S'a propus ca fiecare membru să fie însoțit de o delegație de alți membri până la poarta casei. Dar la urma urmei, tot trebuie să intre, singur în casă.

De aceea s'a hotărât ca delegații de membri să fie trimise la soții, ca să trateze cu ei și să se ajungă astfel la un acomodament, ca bărbații să fie bine primiți acasă.

### UN SAT INTREG ARESTAT

Locuitorii satului Zude, de lângă Belgrad, pot să se laude, că au stabilit un record în anele justiției penale austriace. Toți bărbații din acest sat au fost acuzați ca au furat o pădure întreagă și au fost duși, escortați de jandarmi și însoțiți de membrii familiilor lor, la tribunal, spre a fi judecați.

Din desoartă riev procesului, a reșcit cu precizie, că acuzații au tăiat toate lemnele din pădurea comunei, arzându-le.

În apărarea lor, ei n'au spus altceva decât că au comis furtul din cauza sărăciei.

Toți au fost condamnați la închisoare și amendă. La citirea sentinței, judecătorul le-a atras atenția să nu mai comită asemenea fapte. La care, unul din ei răspunde:

Mă bucur, d-le judecător, să vă pot asigura, că aceasta va fi imposibil în viitor.

Eu însumi am cărat, cu mâinile mele, ultimii trei pomi din pădure și i-am ars în sobă.



Rochie de seară. Trena este prinsă cu un nod în dreptul coapsei



Pijama de mătase galbenă; jacheta este brodată în albastru. Cravata dă un efect tineresc





Fash-919

Mary Brian, celebra stea de cinema, la intrarea locuinței sale din Hollywood

Foto Paramount

BIBLIOTECA CENTRALA  
A ASOCIATIUNII  
SIBIU